Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisori netran ...e nu se primescu. Manuscrip.. nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri.
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţul inserţiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifa şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ)

„Gazeta" iese în fie-care di
Abonamente pentru Austro-Ungari
Pe unŭ anu 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate
Pe unŭ anu 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anu 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unŭ anu 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtu şi inserţiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 75.—Anulŭ LII. | Braşovŭ, Duminecă (2) 14 Aprilie | 1889.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI."

Cu 1 Aprilie 1889 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii foiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Peutru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl. pe şése lunĭ 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe şese lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Braşovŭ, 1 Aprilie v.

Acum când se rĕdică din tóte părţile bălaurii, carĭ stau sĕ ne înghiţă limba şi naţionalitatea românéscă, când n'audimŭ decâtŭ de ameninţărĭ, prigonirĭ şi nedreptăţirĭ sĕvĕrşite în potriva românismului, cuvine-se sĕ ne gândimŭ la o apĕrare mai bărbătéscă, căcĭ convinsu-ne-amŭ prea destulŭ, că cu câtŭ suntemŭ mai nepăsătorĭ şi mai îngăduitorĭ în ceea ce privesce limba şi cultura nóstră românéscă, cu atâtŭ mai cutezătorĭ se facŭ duşmanii ei, cu atâtŭ mai multe născocescŭ ei spre a ne copleşi cu limba şi cu cultura lorŭ străină.

Inainte de tóte trebue sĕ ne lămurimŭ despre unŭ lucru. N'ajunge sĕ dicemŭ că suntemŭ Românĭ şi voimŭ sĕ rĕmânemŭ Românĭ, ci celŭ care este şi vrea sĕ fiă Românŭ, trebue se-o dovedéscă necurmatŭ prin fapte, prin iubirea sa de totŭ ce e românescŭ şi ce este menitŭ a înainta cultura românéscă.

Nepăsarea în privinţa acésta este unŭ pĕcatŭ de mórte, de care se face vinovatŭ fiecine din noi, care nu e omŭ cu inima la locŭ şi nu contribue totŭ ce-i stă în putinţă spre a înainta cultura românéscă. Căcĭ décă amŭ avutŭ sĕ suferimŭ atâtea rele şi neajunsurĭ de veacurĭ, causa a fostŭ, că ne-a lipsitŭ cultura naţională şi că fii mai luminaţĭ din sînulŭ poporului nostru s'au îndeletnicitŭ mai multŭ cu cele străine, decâtŭ cu cele românescĭ.

Acum nu mai putemŭ, dice că n'avemŭ cultură naţională, căcĭ harŭ Domnului sĕmenţa sĕmĕnată de bĕtrânii noştri cei cu inima adevĕrată de Românŭ, a încolţitŭ în tóte părţile. Dér cum e îngrijitŭ de noi câmpulŭ acestei tinere culturĭ, ce facemŭ noi şi cum lucrămŭ noi ca plantele cele bune şi sănătóse sĕ nu fiă năpădite de buruienĭ, carĭ se împedece rodirea şi sporirea lorŭ?

Sciutŭ şi de obşte cunoscutŭ lucru este, că cultura unui poporŭ se susţine şi se rĕspândesce prin literatura lui. De ce stăruimŭ noi, ca sĕ avemŭ scóle românescĭ, sĕ înmulţimŭ numĕrulŭ cărturarilorŭ românĭ, décă nu cu scopŭ de a face sĕ înfloréscă literatura română şi prin ea sĕ se lăţéscă şi sĕ se înalţe şi cultura nóstră naţională, fără de care noi nu putemŭ avé nicĭ traiu fericitŭ, nicĭ mulţumire sufletéscă, nicĭ vieţă dăinuitóre ca poporŭ românŭ?

Aşa este şi aşa se cuvine sĕ fiă.

Dér ce trebue sĕ audimŭ şi sĕ vedemŭ noi adĭ?

Trebue sĕ audimŭ şi sĕ vedemŭ, că mulţime de preoţĭ şi mirenĭ fruntaşĭ de ai noştri de pe la sate şi de pe la oraşe nu ţinŭ şi nu citescŭ nicĭ o fóiă românéscă, necum sĕ'şĭ mai procure şi cărţĭ românescĭ; trebue sĕ audimŭ şi sĕ vedemŭ, că parte din ei se îndeletnicescŭ numai şi numai cu cetirea de foi şi de scrierĭ străine, pe când de literatura romanéscă nicĭ capulŭ nu'i dóre.

Intrebămŭ acum: mai merită óre sĕ se numéscă Românĭ aceia, carĭ avêndŭ prilejŭ prea de ajunsŭ, nu dorescŭ a se'mpărtăşi din isvorulŭ vieţii nóstre spirituale, nu găsescŭ plăcere de a se îndulci de frumseţile limbei şi gândirei românescĭ?

Dér nepăsarea acésta a unei părţĭ destulŭ de marĭ dintre Românii noştri cu carte are, în împrejurările critice de adĭ, urmărĭ îndoitŭ de stricăcióse.

Pe când la noi s'aude mereu plângerea, că prea mare nepăsare arată Românii noştri faţă cu literatura naţională românéscă, pe atuncĭ duşmanii culturei nóstre lucréză cu zelŭ pentru scopurile lorŭ. Şi décă conducĕtorii noştri nu se'ngrijescŭ destulŭ pentru lăţirea scrierilorŭ românescĭ, au de altă parte destulă grije Kulturegyleturile ca sĕ lăţéscă scrierile lorŭ ungurescĭ şi între cărturarii noştri românĭ. Pentru aceea au şi fostŭ înfiinţate.

Nu de multŭ ni s'a raportatŭ, că fóia şovinistă şi duşmană naţiunei nóstre „Magyar Allam" se lăţesce totŭ mai multŭ printre preoţii românĭ unitĭ din unele ţinuturĭ şi că li-se dă gratuitŭ numai ca sĕ o citéscă.

Acum ni-se împărtăşesce că între preoţii românĭ se rĕspândesce érăşĭ o carte şovinistă unguréscă intitulată: „Ungaria n'a fostŭ, ci va fi."

Autorulŭ acestei cărţĭ întrebuinţéză unŭ mijlocŭ rafinatŭ de a 'şĭ vinde cartea pe la preoţii noştri, apelândŭ la simţulŭ lorŭ de umanitate, sub cuvêntŭ că ar fi lipsitŭ şi sĕracŭ.

Astfelŭ se furişéză literatura ungurécă între cărturarii noştri, acĭ sub masca generosităţii, aci cerşindŭ, aci impunêndu-se prin ameninţărĭ, cum se'ntemplă de pildă cu învĕţătorii noştri, cărora li-se trimitŭ foile pedagogice ungurescĭ.

Sĕ nu mai luămŭ lucrurile aşa uşorŭ cum suntemŭ învĕţaţĭ, căcĭ este în jocŭ totŭ ce putemŭ avé mai scumpŭ, cultura nóstră românéscă. Sĕ ne lăpĕdămŭ odată de nepăsarea, care ne-a adusŭ atâta rĕu, şi sĕ ne obicĭnuimŭ a cerceta mai aspru vorbele acelora, carĭ în societatea nóstră sĕ laudă a fi Românĭ, sĕ le cumpĕnimŭ cu faptele lorŭ, şi décă ne vomŭ convinge că nu sprijinescŭ literatura nóstră românéscă, sĕ'i biciuimŭ cum se cuvine.

Căcĭ bine sĕ-şĭ însemne toţĭ Românii cu carte, că décă Românĭ voescŭ sĕ fiă, trebue sĕ iubéscă înainte de tóte cartea românéscă, pentru că fără carte românéscă, nu póte fi vieţă şi viitorŭ românescŭ.

Revista politică.

Din năuntru. Legea militară s'a desbătutŭ şi în camera magnaţilorŭ. Discusiunea a fostŭ întrodusă printr'unŭ lungŭ discursŭ, ce l'a ţinutŭ contele Iuliu Andrassy în comisiunea pentru armată. Fostulŭ ministru, care se bucură de mare vedă la Ungurĭ, a declaratŭ, că dênsulŭ nu vede nicĭ unŭ periculŭ în aceea, că armata e comună şi că oficerii trebue se înveţe nemţesce. Mai departe a combătutŭ nisuinţele celorŭ din stânga de a înfiinţa o armată independentă maghiară, dicêndŭ că ceea ce s'a hotărîtŭ la 1867 nu s'a hotărîtŭ numai provisorŭ, ci definitivŭ pentru nenumĕrate generaţiunĭ. Contele Andrassy cu discursulŭ sĕu a venitŭ în ajutorŭ cabinetului Tisza, ér celorŭ din oposiţia maghiară le-a pregătitŭ o mare desamăgire. „Cum se póte", strigă ei, „naţiunea unguréscă se nu mai cuteze în viitorŭ nicĭ a spera, că va deveni independentă? Décă nu putemŭ merge înainte, trebue sĕ dămŭ îndĕrĕtŭ!" Andrassy a vorbitŭ şi de resboiulŭ apropiatŭ şi de alianţa cu Germania, care trebue cultivată şi bine păstrată — se înţelege că numai înveţândŭ tinerii ungurĭ bine nemţesce. In camera magnaţilorŭ a mai vorbitŭ în favórea legei militare şi Esc. Sa Metropolitulŭ Miron Romanul şi episcopulŭ evangelicŭ săsescŭ Teutsch.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

FATA IOBAGIULUI.

(Povestită de Ionu Bâltagu, vêndĕtorŭ de făclii bisericescĭ).

Cam sub domnia lui Matia-craiu, când între ómenii de atuncĭ se vorbea de dreptate şi umbla din satŭ în satŭ vestea, că atâtŭ de bine va fi în ţĕră, încâtŭ sĕracii vorŭ ferbe cu apă, şi când vor avé de unde vorŭ bé şi vinŭ, domnii şi bogătanii vorŭ umbla pe josŭ, ér iobagii şi sărăntocii călare pe bâtă, avênd însĕ şi unii şi alţii dreptulŭ de a umbla pe josŭ în lipsă de cai: pe acelŭ timpŭ trăia unŭ bogătanŭ de domnŭ, anume Kalapacs Pista în comuna Bate-o-Dómne, în vêrstă ca de vr'o 40 de anĭ întorşĭ pe dosŭ, care totodată era şi solgăbirĕu.

Intr'o di, cum era p'atuncĭ iobăgia domnéscă, Kalapacs eşi pe hotarŭ la câmpŭ sĕ vedă cum seceră şi cum punŭ clăile pe parŭ cei 200 de secerătorĭ iobagĭ. Bireulŭ, care până sĕ viă „măria sa" mĕsurase la vr'o sută de inşĭ câte 25 de beţe, vĕdêndŭ pe Kalapacs venind, de departe îi eşi înainte şi'i raportă cum stau trebile, cum le-a scuturatŭ iobagilorŭ „cojoculŭ", ér „măria sa" frecându-şĭ mânile de bucuriă şi plăcere, lăudă pe birĕu.

Kalapacs ajunse la bieţii muncitorĭ, începŭ a'şĭ rĕsuci mustaţa şi a încrunta sprîncenele, şi'i ameninţă că, décă în diua următóre nu se vorŭ purta mai bine, va pune sĕ le numere nu câte 25, ci câte 50 de beţe, pentru că elŭ ca solgăbirĕu şi nemeşŭ are dreptulŭ şi puterea sĕ facă cu proştii şi cu iobagii lui ce vrea.

Dér pentru ca în totŭ casulŭ sĕ aibă pricină şi prilejŭ de a'i chinui pe bieţii ómenĭ a doua di, şi ca nicĭ nóptea sĕ nu o petrécă ei fără grije şi în odihnă, îi adună împrejurulŭ lui şi le puse următórea întrebare spre deslegare:

„Cum vine şi ce însemnéză, că: *trei potŭ hrăni pe nouĕ, dér nouĕ nu potŭ hrăni pe trei?"*

Până dimineţa trebuiau bieţii ómenĭ sĕ deslege întrebarea, că décă nu, mâncau straşnică bătaiă şi perdeau totŭ ce aveau, adecă mai bine disŭ, li-se lua totŭ ce avéu.

Mare gróză şi mâhnire cuprinse pe bieţii ómenĭ, căcĭ sciau ei bine, că poruncile domnescĭ pe timpulŭ acela erau mai marĭ decâtŭ cum e în diua de adĭ unŭ blidŭ de lapte cu mămăligă. De geaba şĭ-au bătutŭ ei capulŭ tótă diua şi nóptea întrégă, că n'au pututŭ sĕ gâcéscă. Destulŭ că, neprindêndu'i somnulŭ de îngânduraţĭ ce erau, desŭ de dimineţă se aflau toţĭ la lucru în câmpŭ, de gândeai că aşa s'au vorbitŭ, şi lucrau sĕrmanii de le curgeau sudorile cum curgŭ păraele vêra când plouă, şi'şĭ frământau şi creerii sĕ deslege întrebarea nenduratului lorŭ domnŭ, dér n'o puteau scóte la capĕtŭ.

— „Ecă vine domnulŭ!" strigă deodată unŭ moşŭ bĕtrânŭ. „Vai, de capulŭ nostru, ce ne vomŭ face?"

— „Las' sĕ vie", dise atuncĭ unŭ secerătorŭ mai tînĕrŭ, care'şĭ luase inima în dinţĭ, „voiu începe sĕ cântŭ cu fluerulŭ, éră voi, Petre şi Ióne, începeţĭ a juca, şi voi, Vasile şi Irimie, începeţĭ a chiui:

Greu e vêra a munci
La domnii cu pintenii,
Greu e vêra a lucra
La domnii cari-su aşa
Ca şi Kalapacs Pista.
Dér sosi-va vremea bună
Când nu vomŭ umbla la slujbă.

„Apoi diceţĭ şi ungeresce:

Zenki mosa
Gengi Roza

şi când va fi mai aprópe de noi strigaţĭ tare:

Sarga rigo pillango
Ne horditso sok ringyo

pentru că sciţĭ voi, că trăsnitulŭ de elŭ de aceea nu s'a însuratŭ până acuma fiindŭ-că şĭ-a păpatŭ tinereţele ducêndŭ vieţă destrăbălată prin Cluşiu, Gherla şi Aiudŭ. Sĕ nu vĕ temeţĭ de nimicŭ, am sĕ vorbescŭ eu cu elŭ cum vorbeam cu căpitanulŭ meu în cătăniă, când nu ne da prefundŭ (pâne) deajunsŭ; că dóră

Când pentru prima óră d. V. A. Urechiă mi-a vorbitŭ de bustulŭ meu, eu i-am rĕspunsŭ printr'unŭ refusŭ categoricŭ. D-sa însĕ mi-a ḑisŭ: „Fii bunŭ de nu te opune, căci eu nu facŭ acésta pentru d-ta, — trebuesce cu toțĭ sĕ ne silimŭ sĕ facemŭ educațiunea tinerelorŭ generațiunĭ și sĕ le obicĭnuimŭ a avé recunoscință pentru aceia, carĭ muncescŭ in acéstă țéră, carĭ se devotézā unei idei și ĭi consacră totŭ timpulŭ, tótă activitatea, tótă inteligența, tótă energia lorŭ“.

In asemenea termenĭ generalĭ am primitŭ și primescŭ onórea ce mi-se face și exprimŭ mulțumirile mele d-lui V. A. Urechiă, precum și tuturorŭ membrilorŭ Ateneului, carĭ s'au asociatŭ cu d-sa.

Exprimŭ asemenea gratitudinea mea dómnelorŭ române carĭ s'au asociatŭ cu actulŭ d-lui V. A. Urechiă, după cum s'a asociatŭ cu atâta avêntŭ cu ideea clădirei acestui templu alŭ artei și scințeĭ care, în mare parte, este opera domnielorŭ-lorŭ, și terminŭ rugându-le de a veni câtŭ mai desŭ în acéstă incintă spre a arunca o radă de idealŭ și a ne înălța în acele regiunĭ superióre în care sentimentele au mai multă delicateță, cugetarea o mai mare vigóre, pasiunile mai multă nobleță, amorulŭ o mai lungă durată, sórele o mai mare splendóre.

Sire! Dómnă! Ateneulŭ, mândru de a vedé pe auguștii suveranĭ ai țĕrei asistândŭ astăseră la acéstă solemnitate, viu respectuosŭ a depune la picióreĺe MM. VV. espresiunea devotamentului iubirei și recunoscinței sale, sĕ'mĭ fie permisŭ, dómnelorŭ-mele și domnilorŭ-mei, a vĕ ruga sĕ vĕ asociațĭ cu noi, într'unŭ sentimentŭ de gratitudine comună către auguștii noștri suveranĭ, căcĭ fără alŭ lorŭ inaltŭ și puternicŭ sprijinŭ noi nu amŭ fi isbutitŭ în intreprinderea nóstră și nu amu avé fericirea de a ne afla astă-seră cu toții în acéstă splendidă incintă. (Aplause frenetice.)

Apelŭ.

Subscrișii, avênd scopulŭ de a mări și îmbogăți biblioteca „Societății de lectură a femeilorŭ române din Turda și jurŭ“, care dispune de mijloce fórte modeste, cu opurĭ din literatura nóstră modernă, venimŭ în numele societății a ruga pe d-nii autorĭ și editorĭ de opurĭ române, se aibă bunĕtatea a dona câte unŭ esemplarŭ din opurile lorŭ pentru biblioteca societății nóstre. Prin acésta vorŭ contribui multŭ la înaintarea scopului societății nóstre, care este cultivarea membrilorŭ ei și nutrirea simțului naționalŭ românescŭ, și'șĭ vorŭ dobêndi pentru totdeuna mulțămita și recunoscința nóstră.

Turda, 6 Aprilie 1889.

Emilia Rațiu, presedintă. **Alesandru P. Ramonțianu,** secretariu.

Mulțămită publică.

Subscrișii, în numele „Societății de lectură a femeilorŭ române din Turda și jurŭ“, venimŭ prin acésta a aduce cele mai sincere mulțămite d-lui redactorŭ N. F. Negruțŭ, din Gherla, pentru suma de fl. 18.42 și 21 de opurĭ în 24 de volume, parte mare din editura proprie, donate societății nóstre.

Turda, în 6 Aprilie 1889.

Emilia Rațiu, presidentă. **Alexandru Popŭ Ramonțianŭ** secretariu.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Bucurescĭ, 13 Aprilie. Rĕspunḑêndŭ la interpelațiunile deputatului Tache Ionescu, d-lŭ ministru-președinte *Catargiu* a declaratŭ, că România trebue sĕ observe o *politică de neutralitate.*

Parisŭ, 13 Aprilie. Senatulŭ după o ședință furtunósă, care a fostŭ secretă, a decisŭ cu 210 contra 55 voturĭ a se trage în cercetare criminală generalulŭ *Boulanger, Rochefort* și *Dillon.*

Roma, 13 Aprilie. Ministru-președinte Crispi va însoți pe regele Umberto în călĕtoria sa la Berlinŭ.

Berlinŭ. 13 Aprilie. Se ḑice că Papa dela Roma a propusŭ inființarea unei archiepiscopii catolice în Berlinŭ.

EDUCAȚIUNE.

Cum trebue sĕ fie crescerea,

ce părinții o dau copiilorŭ, pentru ca șcóla sĕ-și ajungă mai cu inlesnire inaltulŭ ei scopŭ?

Motto: Copii bunĭ suntŭ bucuria părinților, temelia școlei și fala și nădejdea îndreptățită a nĕmului lorŭ.

(Urmare.)

Ciasurile cele mai plăcute ale Tale sĕ-Țĭ fiă acelea, care le petrecĭ în mijloculŭ copiilorŭ Tĕi.

Unŭ ciasŭ, douĕ, jertfite pentru odraslele Tale, vorŭ face ca jertfa Ta sĕ fie însoțită de adevĕrate binecuvêntărĭ cerescĭ.

Și în adevĕrŭ, nicĭ nu 'mĭ potŭ închipui o petrecere mai plăcută, decâtŭ a fi cineva în mijloculu copiilorŭ sĕi: a privi la jocurile și bucuriile lorŭ, a vorbi cu ei, a fi cu băgare de sémă, cum sufletulŭ lorŭ se desvóltă, a vedé cum mintea lorŭ copilărescă se maturesce, cum inima lorŭ se pătrunde de simțirĭ pentru ce e cuvenitŭ, pentru ce e frumosŭ și sfântŭ, preste totŭ, cum învĕțăturile și povețele părintescĭ, ca nisce bune seminței prindŭ rădĕcinĭ, rĕsarŭ și înflorescŭ în inima lorŭ, cum chipulŭ sufletescŭ alŭ părințilorŭ se oglindesce în vieța copiilorŭ. O, este o bucurie, cu care nicĭ una alta pe lume n'are sĕmĕnŭ; e o petrecere, care e mai desfătătóre decâtŭ orĭ ce altă petrecere: a se vedé o mamă, a se vedé unŭ tată, fie câtŭ de amărîtă vieța lorŭ, încunjurațĭ de bunii și ascultătorii lorŭ fii și fice.

„A sci, că copiiĭ nostri suntŭ o parte din noi, a avé convingerea, că în mijloculŭ unorŭ fii bine crescuțĭ în frica Domnului nicĭ-odată nu poțĭ avé cuvêntŭ de supĕrare și îngrijire, căcĭ slăbiciunile ce te apasă și grijile ce'țĭ albescŭ perii capului, ei ți-le depărtézā cu delicateță și prevenire; a fi sigurŭ că numele tĕu, chipulŭ tĕu, firulŭ cugetărilorŭ tale, care tu numai le începușĭ, ei țĭ'lŭ ducŭ ți'lŭ pórtă mai departe; a fi încredințatŭ, că aducerea aminte de tine mai e vie și atuncĭ, când osebitele tale óse de multŭ deja au putreḑitŭ și s'au prefăcutŭ în pulbere în sînulŭ mormêntului tĕu; a sci în urmă, că rodele ostenelelorŭ și sudorilorŭ tale, ce ți-au cursŭ pe fruntea ta în rĕstimpŭ de 40—50 de anĭ, nu rĕmânŭ în mânile unorŭ chironomĭ streinĭ, carĭ în sufletulŭ lorŭ saltă de bucurie, pentru-că perindŭ tu de pe pămêntŭ, le rĕmâne o avere pentru-care ei n'au asudatŭ nicĭ-odată, o! acestea suntŭ cele mai dulcĭ cugetărĭ, carĭ potŭ rĕsări vre-odată în mintea omenéscă“.

Obiceiulŭ de a'șĭ petrece mama ḑilnicŭ afară din casă și a'șĭ lăsa pe copiiĭ lorŭ în grija servitórelorŭ, bonelorŭ și guvernantelorŭ, a coruptŭ inimile multorŭ copii, și totŭ acestŭ obiceiu funestŭ a întrodusŭ în multe familii însemnate d'ale nóstre turburarea fericirei casnice, amărîciune și desperațiune.

Se plânge dómna Despina, că din toțĭ copiiĭ sĕi, câțĭ i-a avutŭ la școlă, nu s'a alesŭ nimicŭ alta decâtŭ nisce ómenĭ stricațĭ, că dênsa este cea mai nefericită mamă.

Déră cine pórtă vina?

Adevĕrulŭ vorbindŭ, nimenĭ altulŭ decâtŭ Dumnea-ei. Căcĭ pe copiiĭ ei nimenĭ nu i-a vĕḑutŭ vre-o dată cu dênsa, ci numai cu servitórea și în societatea servitórelorŭ.

Ei 'ĭ era urîtŭ sĕ petrécă cu „bróscele“ de copii, cum îi numia adeseorĭ, ca sĕ le fi datŭ vre-o povață bună, unŭ bunŭ exemplu; ca sĕ fi condusŭ cu înțelepciune crescerea acelora, pe carĭ dumneḑeirea i-a încredințatŭ ei spre îngrijire și pentru carĭ ea va avé sĕ dea odată samă înaintea lui D-ḑeu.

Dênsa avea alte gusturĭ, îi plăcea sĕ petrécă sĕptĕmâna întrégă afară din casă, stândŭ de taifasurĭ aḑĭ la dómna C., mâne la dómna F. și așa mai departe în fiece ḑi în soarele și în conversații banale.

Așa era dómna Despina; éră bărbatulŭ ei D. Vioreanu era atâtŭ de ocupatŭ cu afacerile, încâtŭ socotea c'a perdutŭ ciasulŭ, în care trebuia sĕ mai șéḑă și cu copiiĭ sĕi. Elŭ îșĭ petrecea timpulŭ necontenitŭ cu felŭ de felŭ de socotelĭ. După-ce isprăvia cu acestea, lua gazeta, sbura cu ochii peste ea și se opria numai la sfîrșitŭ, unde era însemnatŭ cursulŭ banilorŭ și feluritelorŭ hârtii de valóre. Vai de copilulŭ care l'ar fi întreruptŭ, când cetia cum stă agiulŭ, sĕu când cetia vre-unŭ anunțŭ despre vre-o afacere, unde afla ceva chilipirŭ.

Mama fiindŭ dusă de a casă, bieții băețĭ carĭ nu îndrăsniau sĕ vorbéscă unŭ cuvêntŭ către tatălŭ lorŭ uriciosŭ, întrau sĕrmanii în bucătăriă și'șĭ petreceau cu servitórea, care scia sĕ umble cu ei de ḑece orĭ mai bine decâtŭ stăpână-sa. Ea le aducea o cărticică cu chipurĭ și le arăta felŭ de felŭ de lucrurĭ, carĭ deșteptau curiositatea și interesulŭ lorŭ. Le spunea apoi câte o istorióră despre ce a pățitŭ unŭ lupŭ care căḑuse într'o grópă unde era și unŭ țapŭ și o vulpe, sĕu le istorisia ceva despre iepure, cum e elŭ de sprintenŭ la fugă și câtŭ e de bunŭ, trasŭ în frigare. Adeseorĭ le spunea băeților felŭ de felŭ de poveștĭ despre „fata bărbată și cea leneșe,“ ce au pățitŭ ele la sfânta Vinere, alteorĭ în sfîrșitŭ despre feciorulŭ de împĕratŭ și despre merele de aurŭ.

Și băeții simțiau mare plăcere la poveștile ei și arŭ fi ascultatŭ ciasurĭ întregĭ cu gura căscată. Atâtŭ de multŭ le plăcea, când îșĭ deschidea ea gura și o numiau toțĭ: „Dragă Ileană“, și'i ḑiceau: „Spune, dragă Ileano, spune“, și'i încredințau, ca rĕsplată pentru spusele ei, tóte tainele inimei lorŭ.

(Va urma).

ECONOMIĂ.

Stêrpirea buruienelorŭ.

(Urmare din Nro. 64 alu „Gaz. Trans“.)

Amŭ arătatŭ, că decă voimŭ sĕ ne ținemŭ pămênturile curate de buruiene, trebue sĕ le lucrămŭ în modŭ potrivitŭ și înțelepțesce cu grapa cu fĕră late, cu extirpatorulŭ, cu plugulŭ etc. Procedura amintită acolo nu are de urmare numai stêrpirea buruienelorŭ, ci ne aduce și alte folóse fórte însemnate. Decă lucrămŭ miriștea bucatelorŭ iernatice véra după secerisŭ și tómna în modulŭ amintitŭ, în primăvéra următóre nu mai este de lipsă sĕ arămŭ pămênturile din nou înainte de a-le sĕmĕna cu bucate vĕratice;

---

gâta rĕsboiulŭ, eu m'am apucatŭ sĕ urdescŭ tortulŭ. Dér étă vĕ spunŭ sĕ nu zăboviți cu lucrulŭ, căcĭ altcum nu potŭ gâta pânza, șĭ-apoi eu mai am și alte celea de făcutŭ.“

Birĕulŭ se întórse într'unŭ sufletŭ la Kalapacs Pista și arĕtându'i fusulŭ, îi spuse ce a ḑisŭ Florica. Atuncĭ nemeșulŭ începŭ sĕ 'njure de cătrănitŭ ce era și sĕ strige, că cum sĕ pótă face rĕsboiu din fusŭ. Mai bine îșĭ retrase porunca cu țĕsutulŭ, dér éräșĭ ca sĕ nu rĕmână Florica nepedepsită, pentru-că și de astădată l'a rĕmasŭ pe nemeșulŭ, acesta dete birĕului unŭ rĕvarŭ spartŭ (ólă) de mămăligă, din care lipsia unŭ hărbŭ, cu porunca ca sĕ-lŭ ducă la Florica sĕ-lŭ cârpéscă.

Birĕulŭ se duse repede la Florica și'i spuse, că „măria-sa“ și-a retrasŭ porunca cu țĕsutulŭ vestmintelorŭ, dér i-a trimesŭ óla de mămăligă sĕ o cârpéscă.

— „'I voiu împlini porunca,“ ḑise Florica„, dér sĕ facă bine „măria-sa“ sĕ întórcă óla pe dosŭ, pentru, că petecile pe dosŭ se punŭ și se cosŭ. Grăbesce, jupâne birĕu, ca sĕ vii curêndŭ îndĕrĕtŭ până ce nu aruncŭ aculŭ din mână, că eu până ce vei veni voiu căuta petecŭ“.

Birĕulŭ se duse repede la Kalapacs Pista și'i spuse ce a ḑisŭ Florica. Atuncĭ nemeșulŭ așa se înfuriă de nĕcăjitŭ și cătrănitŭ ce era pe Florica, încâtŭ trânti óla de pămêntŭ de totŭ fărîme se făcŭ. Apoi dete birĕului aspră poruncă sĕ mérgă la Florica și sĕ'i spună, că a doua ḑi diminéța sĕ fiă la elŭ în curte împreună cu tată-sĕu.

Acuma birĕulŭ, nĕcăjitŭ de atâtea drumurĭ zadarnice, se duse furiosŭ la Florica, dér nu mai intră în casă, ci dete cu bâta în burdufulŭ ferestrii, — așa erau p'atuncĭ ferestrile caselorŭ iobăgescĭ — și'i spuse cea mai nouă poruncă a „măriei-sale“. Fata nicĭ că se turbură, ci'i rĕspunse, că'i va împlini porunca.

Florica era fată sĕracă, nu-i vorbă, ca o fată de iobagiu, dér era frumósă ca unŭ îngerŭ din cerŭ, apoi cu minte și lucrătóre, bună și cu purtare frumósă, de nu'i găseĭ sóță într'unŭ ținutŭ întregŭ. Asta o băgase bine de sémă Kalapacs Pista.

Desŭ de diminéță Tóderŭ Sfăcăilă și Florica porniră la curtea nemeșéscă; fata mergea fără grije, dér tată-sĕu era îngânduratŭ de totŭ. Când sosiră acolo, aflară pe Kalapacs Pista plimbându-se prin ocolŭ cu pipa'n gură și cu bâta'n mână. Ii deteră „bună diminéța“ și'i poftiră „măriei sale“ și anĭ mulțĭ, scițĭ ca iobagii nemeșilorŭ.

Mare fu mirarea Florichii și a lui Tóderŭ, când se vĕḑură primițĭ de Kalapacs Pista, cum nu mai fusese primitŭ nicĭ unŭ iobagiu. Nu sciau ce sĕ crédă și în uimirea lorŭ abia'i putură spune, că au venitŭ sĕ'i audă porunca.

Kalapacs Pista nicĭ una nicĭ douĕ le spuse, că elŭ vrea sĕ ia pe Florica de nevastă. Când auḑi Tóderŭ Sfăcăilă pe nemeșulŭ grăindŭ astfelŭ, credŭ că „măria sa“ vrea sĕ-șĭ bată jocŭ de ei; Florica însĕ zîmbea și aruncândŭ o privire plină de mândriă asupra nemeșului, ḑise:

— „Mĕ'nvoescŭ, dér numai așa, ca eu sĕ rĕmânŭ Româncă și tatălŭ meu iobagiu.“

Kalapacs Pista nu se'mpotrivi de locŭ, era veselŭ că-lŭ ia o Româncă ca Florica cea frumósă și cu minte a iobagiului Tóderŭ Sfăcăilă. Dér puse și elŭ o condițiune, ca adecă Florica sĕ nu se amestece în trebile luĭ și atuncĭ tóte vor merge bine.“

Peste optŭ ḑile preotulŭ românescŭ ii cununară, ér la masă și la petrecere, care ținŭ douĕ ḑile și douĕ noptĭ, s'au împărtășitŭ toțĭ iobagii de pe moșia lui Kalapacs Pista, pentru că așa a voitŭ Florica.

(Va urma.)

din contră amŭ face o greșélă fórte mare décă le-amŭ ara din nou. Calea cea mai potrivită și singură corectă este, ca sĕ sĕmĕnămŭ bucatele de véră pe arătura de tómnă; sĕmĕnța o putemŭ întrupa pămêntului după împrejurărĭ: cu grapa cu férĕ late séu cu estirpatorulŭ.

Décă voimŭ sĕ arămŭ pămênturile primăvéra înainte de a-le sĕmĕna cu bucate vĕratice, acésta n'o putemŭ face îndată, ce se topesce néua, ci trebue sĕ așteptămŭ cu aratulŭ, mai cu sémă la pămênturile, care suntŭ multŭ-puținŭ lutóse, până atuncĭ, până când pămêntulŭ nu se svêntă, nu se sbicesce până la o adâncime óre-care. In timpulŭ acesta pămêntulŭ dela suprafață se uscă de totŭ, și décă arămŭ, pămêntulŭ umedŭ, jilavŭ îlŭ scótemŭ la suprafață, ér pe celŭ uscatŭ îlŭ îngropămŭ de desubtŭ. Urmândŭ apoi după acéstă vreme secetósă, arătura se uscă atâtŭ de tare, încâtŭ sĕmĕnăturile de primăvéră tânjescŭ fórte multŭ.

Décă sĕmĕnămŭ însĕ bucatele de véră pe arătura de tómnă, putemŭ începe cu sĕmĕnatulŭ mai de timpuriu, și anume putemŭ începe îndată ce s'au svêntatŭ și s'a sbicitŭ pătura de deasupra a arăturei la o adâncime de 6 centimetri, și o putemŭ lucra cu grapa de rêndŭ, cu grapa cu féră late séu cu estirpatorulŭ. Purcedêndŭ astfelŭ, pămêntulŭ umedŭ și jilavŭ rĕmâne de desubtŭ și, fiind-că pătura de de-asupra a lui este puhavă și fórte porósă, se uscă numai fórte încetŭ și anevoiă. Pămêntulŭ își păstrézá umedéla de peste érnă, și plantele potŭ răbda seceta timpŭ mai îndelungatŭ fără ca din pricina acésta sĕ sufere vre-o stricăciune.

Sĕmĕnândŭ bucatele vĕratice pe arătura de tómnă, putemŭ isprăvi cu sĕmĕnatulŭ mai de timpuriu. In casulŭ acesta pămênturile nu le mai arămŭ din nou și astfelŭ scăpămŭ de unŭ lucru care, după cum este bine sciutŭ, ține timpŭ destulŭ de îndelungatŭ; isprăvindŭ însă mai de timpuriu cu sĕmĕnatulŭ, bucatele vĕratice încă se cocŭ mai de timpuriu și recolta o putemŭ face într'unŭ timpŭ, când diua este mai lungă și vremea de obiceiu mai frumósă și mai bună; ér de altă parte isprăvindŭ mai de timpuriu cu recolta câștigămŭ timpulŭ trebuinciosŭ, ca sĕ putemŭ lucra miriștea în modulŭ arătatŭ.

Décă lucrămŭ și miriștea bucatelorŭ vĕratice de doué-orĭ, odată mai puținŭ adêncŭ și odată mai adêncŭ, cea dintâi lucrare, ce avemŭ s'o facemŭ primăvéra următóre, este ca sĕ grăpămŭ pămênturile. Prin acésta mijlocimŭ ca buruienele sĕ rĕsară înainte de a sĕmĕna pămênturile cu bucate, și astfelŭ sĕ le putemŭ nimici.

Mai curêndŭ și mai bine putemŭ stêrpi buruienele, décă lăsămŭ pămênturile în ogorŭ; dér spre acestŭ scopŭ nu este destulŭ, ca sĕ le arămŭ numai, ci trebue sĕ le și grăpămŭ și tăvălăgimŭ și cu deosebire trebue sĕ le tăvălăgimŭ décă vremea este uscată secetósă; prin acésta țĕrina vine mai apróре de sĕmênțele buruienelorŭ și acestea potŭ rĕsări mai ușorŭ, de altă parte spargemŭ brușii (bulgării), în care se află sĕmênțe de buruiene. Décă pămêntulŭ se mĕrunțesce pre tare și se face pre puhai, care împrejurare póte fi stricăciósă pentru bucatele iernatice, atuncĭ arămŭ pămênturile cătră finea verii séu la începutulŭ tómnei, décă se póte, pe vreme ploiósă, și apoi nu le mai grăpămŭ și tăvălăgimŭ. Facemŭ o mare greșélă décă arămŭ pămêntulŭ din nou, îndată ce se ivescŭ pe elŭ cele dintâiu buruiene; pămêntulŭ nu trebue aratŭ din nou până atuncĭ până când nu rĕsarŭ tóte sĕmênțele de buruiene, care nu se află pré afundŭ în pămêntŭ. Cu câtŭ suntŭ pămênturile mai înverdite, cu atâtŭ este mai bine, pentru că atuncĭ stêrpimŭ cu atâtŭ mai multe buruiene. Buruienele trebue sĕ fie mărișóre și unele din ele, care crescŭ mai repede, trebue sĕ fie în flóre; acésta nu strică nimicŭ, ci din contră este spre bine și folosŭ, pentru-că îngropândŭ ierburile în pămêntŭ, pămêntulŭ se gunoiesce.

Sĕ înțelege desine că nu trebue sĕ amânămŭ cu aratulŭ până când facŭ buruienele sĕmênțe și se cocŭ. Sĕmênțele buruienelorŭ, care se află la suprafața pămêntului séu apróре de suprafață nu rĕsarŭ pe vreme secetósă și totŭ astfelŭ nu rĕsarŭ nicĭ sĕmênțele buruienelorŭ, care se află pré afundŭ în pămêntŭ; de aceea arătura mai adêncă trebue s'o curățimŭ de buruiene din pătură în pătură. Spre scopulŭ acesta arămŭ pămênturile odată de totŭ în afară apoi ceva mai adâncŭ și în sfêrșitŭ la adêncimea obicĭnuită. După fie-care arătură avemŭ sĕ grăpămŭ și fiindŭ vremea secetósă sĕ și tăvălăgimŭ.

(Va urma.)

Ceva despre pomăritŭ.

(Urmare).

Pomăria.

Grădina, din care voimŭ sĕ facemŭ pomăriă, trebue mai întâiu sĕ o cultivămŭ câțĭva anĭ cu plante de sapă: cucuruzŭ, crumpene, (cartofĭ, picioicĭ) napĭ. Numai cultivată astfeliu devine bună de pomăritŭ; în țelină nu priescŭ pomii așa bine. Acum se ivesce întrebarea, ce se facemŭ ca sĕ avemŭ pomĭ? Sĕ-i cumpĕrămŭ dela pomologĭ? Sĕ-i aducemŭ de pe câmpŭ și din pădurĭ? Orĭ sĕ-i prăsimŭ din sĕmênță? La aceste întrebărĭ o sĕ mĕ încercŭ a rĕspunde în următórele:

1) Pomĭ cumpărațĭ eu nu bucurosŭ așĭ pune în grădina mea; de-o parte pentru-că suntŭ scumpĭ, de fiăcare pomișorŭ trebue sĕ plătimŭ 30—50 cr., de altă parte nu suntemŭ sigurĭ despre soiulŭ care-lŭ cumpărămŭ și în fine, rarŭ póte fi loculŭ pomăriei de unde cumpărămŭ pomii întocmai ca pămêntulŭ pomăriei nóstre; décă pămêntulŭ pomăriei, de unde aducemŭ pomii, e mai bunŭ decâtŭ a pomăriei nóstre — pomii vorŭ tânji, vorŭ suferi la noi în grădină; décă cumva pămêntulŭ aceleia ar fi mai slabŭ, atuncĭ adușĭ la noi s'ar desvolta prea repede și ar fi prea fragedĭ, încâtŭ la fiecare adiere de vêntŭ vomŭ vedé daune în pomĭ, desbinărĭ de crengĭ și chiar pomĭ ruptĭ.

Suntŭ însĕ casurĭ când trebue sĕ cumpărămŭ pomĭ pentru de a-i avé de matce (Mutter-Baume), din carĭ adecă vomŭ altui mai multĭ cu timpulŭ. Atuncĭ băgămŭ de sémă, décă loculŭ de unde îi aducemŭ e mai slabŭ, decâtŭ alŭ grădinei nóstre, atuncĭ pomișorii cumpărațĭ îi proptimŭ bine cu parĭ, ca sĕ nu-i pótă strica vêntulŭ; décă însĕ loculŭ, de unde-i aducemŭ e mai bunŭ decâtŭ alŭ grădinei nóstre, atuncĭ ciuntămŭ pomișorii scurtŭ ca astfelŭ sĕ nu aibă de-a nutri multŭ lemnŭ, până se dedau în noulŭ pămêntŭ.

2) Din pădure și din câmpŭ ar fi bine sĕ aducemŭ pomii ce-i aflămŭ, carĭ apoi pușĭ la noi în grădină sĕ-i altuimŭ; dér cu greu aflămŭ atâtŭ de multĭ câțĭ ne trebuescŭ, orĭ décă da, cu greu'i putemŭ scóte, fără de a le vătĕma rădĕcinele; și mai e ceva: cei mai multĭ suntŭ fórte bĕtrânĭ deși la vedere ni-se parŭ subțirei; astfeliu nu prea mare ispravă amŭ face cu astfelŭ de pomĭ adușĭ din pădurĭ. Nu dicŭ însĕ sĕ nu se aducă, décă aflămŭ frumoșĭ, tinerĭ, bine crescuțĭ, dér sĕ vedemŭ a-i scóte cu tótă băgarea de sémă ca sĕ nu le stricămŭ rădĕcinele, apoi sĕ-i curățimŭ, fără a le juli din cójă și sĕ-i lăsămŭ de unŭ statŭ de omu de lungĭ, cu deosebire cei cari-sŭ de groșĭ ca códa greblei și ca furcile, că aceia apoi, décă s'au prinsŭ bine în grădina nóstră, apoi îi putemŭ altui acolo susŭ, câtŭ diu lăstarii altuițĭ sĕ se formeze corónele numai decâtŭ. Astfelŭ de pomĭ, adușĭ marĭ din pădure și altuițĭ susŭ sub corónă, póte omulŭ vedé multĭ și frumoșĭ în comunele săsescĭ Iadŭ și Aldru, pușĭ rêndŭ pe lângă drumulŭ satelorŭ. Apoi ceva bunŭ și este în pomii adușĭ din pădure, ei suntŭ de regulă tare pădurețĭ, sĕlbaticĭ, decĭ și au unŭ lemnŭ fórte tare; décă decĭ amŭ pututŭ prinde pomĭ sĕlbaticĭ și i-amŭ altuitŭ, atuncĭ putemŭ fi sigurĭ că avemŭ pomii cei mai trainicĭ.

3) Modulŭ celŭ mai raționalŭ, celŭ mai practicŭ și totodată celŭ mai ușorŭ de a cultiva pomii, este *sĕmĕnarea*. Etă cum se întêmplă acésta: Săpămŭ în grădina nóstră o tablă de locŭ cam câtŭ fața casei, orĭ putemŭ și mai mare de vomŭ voi, dér o săpămŭ afundŭ, cam de doué hârlețe ($^1/_2$ metru) adecă o rigolămŭ. Apoi tabla aceea bine săpată o greblămŭ bine, o planisămŭ frumosŭ, alegemŭ tóte rădĕcinuțele, rĕmășițele de plante și pietrile din ea, și facemŭ straturĭ cam de unŭ metru de late. Printre straturĭ facemŭ cărărușĭ pre unde sĕ putemŭ umbla și unde sĕ se scurgă apa în timpŭ de plóiă multă, ér în timpŭ de secetă sĕ avemŭ unde turna apa care sĕ intre la rădĕcinele pomișorilorŭ. După aceea, de-alungulŭ stratului facemŭ șanțurele drepte, pre lângă sfóră, și afunde ca de doué degete. Totulŭ e acum gata, putemŭ decĭ sĕmĕna, dér ce? și cum?

Etă! Prunele, piersecile, cireșele, vișinile și cornele le punemŭ în șănțurele așa, cum cadŭ de pre pomŭ, adecă *fructulŭ întregŭ, cu carne și cu sîmbure cu totŭ*, și adecă atuncĭ, când cade de pe pomŭ, décă straturile suntŭ gata și décă pómele au cădutŭ de cópte. Acestea le putemŭ pune cam de unŭ latŭ de mână de departe una de alta. Totŭ asemenea punemŭ și nucile și alunele (orĭ de voimŭ a ne prăsi ștejarĭ și fagĭ punemŭ totŭ astfeliu ghinda și jirulŭ) apoi le astupămŭ cu puținŭ pămêntŭ bunŭ, fără de a-lŭ apĕsa. Sĕ băgămŭ însĕ de sémă: cireșele și vișinele le punemŭ cólea pe la Sân-Petru, când suntŭ cópte bine, caisele cam pe la Ilie prorocŭ, ér persecile, prunele și nucile colo tómna, după Diua Crucii, când suntŭ cópte bine. Fructele acestea le punemŭ întregĭ de sĕmĕnță ca carnea lorŭ sĕ ajute putredimea sîmburelui ososu, ca cu atâtŭ mai sigurŭ sĕ incolțéscă. Putredirea aceea servesce totŭ odată și la gunoire.

Din merĭ, perĭ și gutui sĕmĕnămŭ însĕ numai sĕmênța, adecă sîmburii lorŭ, și adecă numai sîmburii din pómele bine cópte, carĭ se cunoscŭ de pe colóre, că suntŭ negri.

Când sĕ sĕmĕnămŭ semințe de mĕru și de péră?

La acéstă întrebare celŭ mai nimeritŭ rĕspunsŭ ni-lŭ dă natura, care face ca fructele cópte sĕ cadă de pe pomŭ. Cum au cădutŭ, putemŭ lua semințele și a le sĕmĕna în straturile pregătite cum spusei mai susŭ. Ar urma decĭ, că sîmburii merelorŭ și perelorŭ sĕ-i sĕmĕnăm tómna, ceea ce e și forte bine, căcĭ peste iérnă putredesce învĕlișulŭ sîmburilorŭ și primăvéra des de timpuriu rĕsarŭ frumosŭ și crescŭ în suculŭ ploilorŭ de primăvéră și în suculŭ omătului. Dér sunt casurĭ de tómna nu putemŭ sĕmĕna nicĭ decâtŭ: orĭ că suntemŭ atâtŭ de învĕluițĭ cu alte lucrărĭ economice de nu ne putemŭ rupe timpŭ până ne tredimŭ cu iérna'n spate; orĭ că nu amŭ avutŭ sĕmênță orĭ că vedem că suntŭ fórte multĭ șorecĭ. In casulŭ din urmă apoi, chiar de amŭ avé totŭ ce ne trebue, e bine sĕ nu sĕmĕnămŭ până primăvéra, că șorecii, décă dau de semințele cele bune de mĕru și de péră, tóte le mănâncă, încâtŭ numai icĭ colea fórte rarŭ ni-ar rĕsări câte unŭ pomișorŭ. Décă decĭ suntemŭ silițĭ sĕ amânămŭ sĕmĕnatulŭ sĕmințelorŭ de mĕrŭ și de péră până primăvéra, atuncĭ sĕmințele acestea le punemŭ în vase de lutŭ, punemŭ pe ele năsipŭ și le aședămŭ astfeliu în pivniță până pe timpulŭ sĕmĕnatului. Din pómele ce le mâncămŭ peste iérnă încă adunămŭ semințele și le totŭ punemŭ bine până primăvéra. Atuncĭ, îndată ce s'a topitŭ néua, straturile și șănțurelele fiindŭ gata din tómnă ne punemŭ și sĕmĕnămŭ și adecă le potrivimŭ ca sĕ fie cam de doué degete o sĕmînță depărtată de alta, le acoperimŭ cu puținŭ pămêntŭ din dunga șănțurelului și-i dămŭ bună pace.

Semințele semanate din tómnă, colea pela Sân-Georgiu suntŭ tóte rĕsărite: celea sĕmĕnate primăvéra vorŭ rĕsări mai târdiorŭ, dér totŭ vorŭ rĕsări și vorŭ cresce fórte repede, încâtŭ colo tómna vorŭ fi pomișorii până în ghenunche de înalțĭ, și de grosuțĭ cam ca o pénă de gâscă. Peste véră, când cere trebuința, după câte o ploiță, îi plivimŭ de buruiene și săpămŭ printre ei cu unŭ cuțitŭ de lemnŭ, sĕ nu-i vătămămŭ. Totŭ așa facemŭ și în anulŭ alŭ doile. In tómna a doua adecă chiar când au plinitŭ pomișorii doi anĭ dela sĕmĕnare, îi scótemŭ din pămêntŭ. Atuncĭ apoi nucii, piersecii, caisinii și prunii îi putemŭ rĕsădi în loculŭ unde au sĕ trăéscă de vecĭ — cum se dice—ér merii, perii, cireșii și vișinii îi punem: séu în celariu în năsipŭ, de unde-i luămŭ și altoimŭ peste iérnă, séu la primăvéra viitóre și apoi altuițĭ gata'i punemŭ ér în străturele anume făcute spre acelŭ scopŭ și în depărtare cam de $^1/_2$ metru de olaltă, séu îi punemŭ numai decâtŭ (atuncĭ tómna îndată ce i-amŭ scosŭ din școla de sĕmĕnatŭ) așa nealtuițĭ în străturelele próspete, depărtațĭ de olaltă de $^1/_2$ metru. Acésta e scóla de altuire, că aci apoi îi altuimŭ și cultivămŭ mai departe.

Doi anĭ de dile stă pomulŭ în acéstă școlă, unde după ce s'a prinsŭ altóia, grijimŭ ca sĕ nu aibă prea multe crengĭ, săpămŭ și plivimŭ printre ei de câte orĭ cere trebuința și-i ciuntămŭ de vêrfŭ ca sĕ se îngróșe și sĕ-șĭ capete coróne frumóse. Ciuntările și curățirile se întêmplă cu deosebire primăvéra, până nu dă suculŭ. Când pomii suntŭ de doi anĭ altuițĭ suntŭ vindecate ranele la toțĭ la unii se vindecă în véra dintâiu; atuncĭ suntŭ și destulŭ de groșĭ, decĭ îi putemŭ muta la loculŭ lorŭ de unde nu-i vomŭ mai scóte altulŭ.

(Va urma.)

Folosele turtelorŭ de rapiță, cânepă etc. la hrana animalelorŭ.

Deși suntŭ fórte puținĭ din agricultorii noștri, carĭ sĕ întrebuințeze turtele, ce rĕmânŭ dela presuirea semențelorŭ uleióse, ca hrană pentru vite, cu tóte acestea am credutŭ, că este în interesulŭ acelora, carĭ se ocupă cu agricultura, ca și în alŭ acelora, carĭ se ocupă cu îngrășarea animalelorŭ, de a cunósce mai bine folósele și neajunsurile ce au turtele asupra organismului animalŭ. Agricultorii, carĭ facŭ mai multă întrebuințare de turtele de inŭ, cânepă etc., suntŭ aceia de pe lângă orașe, și facŭ usŭ de aceste turte mai cu sémă primăvéra, când nu mai au altŭ nutrețŭ séu fórte puținŭ, deși aceste turte hrănescŭ fórtebine vitele de muncă.

In Anglia și Belgia se întrebuințézá mai multŭ turtele de inŭ, decâtŭ cele de rapiță; nu se potŭ însĕ întrebuința la hrana animalelorŭ turtele de muștarŭ albŭ și negru și mai cu sémă turtele de muștarŭ albŭ, carĭ suntŭ mai periculóse pentru vitele marĭ decâtŭ pentru oi. Turtele de ricinŭ suntŭ veninóse și s'a constatatŭ, că tóte păsĕrile de curte hrănite cu aceste turte au muritŭ otrăvite. Turtele ce rĕmânŭ dela fabricarea uleiului de măsline suntŭ de bună calitate, dér nu se potŭ întrebuința cu folosŭ din pricina sîmburilorŭ ce cuprindŭ; turtele dela semențele florea sórelui suntŭ bune pentru tóte animalele și mai cu sémă pentru paserile de curte.

Turtele, pe carĭ agricultorii străinĭ le întrebuințézá mai multŭ la hrana animalelorŭ, suntŭ acelea de cânepă, camelină, rapiță, inŭ, macŭ etc.; când întrebuințézá turtele de archidă, din pricină că suntŭ puținŭ cam grețóse, le amestecă cu sare înainte de a le dă

animalelorŭ, în acéstă stare ele suntŭ forte economice mai cu sémă la hrana rîmătorilorŭ (porcilorŭ).

Turtele de cânepă trebue date cu multă băgare de sémă, din pricină, că producŭ bóle de pântece. Turtele de rapiță, de camelină și de napĭ se dau mai cu sémă boilorŭ și oilorŭ, rîmătorii nu le mănâncă. Turtele de rapiță sunt clasate ca nutrețŭ după acelea de inŭ și macŭ, care suntŭ mai nutritóre, și se dau mai cu sémă animalelorŭ puse la îngrășare, ér acelea de rapiță se dau vacilorŭ de lapte; din acéstă pricină în Normandia se amestecă turtele de rapiță cu apă, pe care o beau oile fetate, ca sĕ pótă da lapte mai multŭ; totŭ acelașŭ efectŭ îlŭ au și turtele de napĭ.

Turtele de inŭ suntŭ clasate în prima liniă ca cele mai bune pentru crescerea și îngrășarea animalelorŭ și suntŭ cu multŭ mai bune decâtŭ cele de rapiță.

Turtele de porumbŭ suntŭ bune la hrana caprelorŭ, rîmătorilorŭ, a galițelorŭ și a porumbeilorŭ. Turtele de macŭ se potŭ întrebuința la îngrășarea boilorŭ, a rîmătorilorŭ și vacilorŭ, dér nu suntŭ bune pentru capre.

După revistele agricole francese, în apropiere de Niort cultivatorii îngrașe vitele în modulŭ următorŭ:

Fenŭ 10 kilograme, rădĕcinĭ de sfecle 15 chgr., cartofi 4 chgr., turte de inŭ 1 chgr., făină de orzŭ 11 litre; făină de mazere 500 grame și sare de mare 863 de gram. Acésta este porțiunea unui animalŭ pusŭ la îngrășatŭ în timpŭ de 24 de óre. Etă dér o bună combinațiune a turtelorŭ cu alte nutrețurĭ, căcĭ décă s'arŭ da turtele în cătățime mai mare, animalulŭ perde din calitatea cărnii, devenindŭ puținŭ cam uleiósă, și în casulŭ acesta ar ave unŭ gustŭ rĕu. De aceea dér agricultorii străinĭ încetéză de a mai da animalelorŭ turte 15—20 ḑile celŭ puținŭ înainte de a se vinde măcelarilorŭ animalele și mai cu sémă acéstă regulă se aplică la rîmătorĭ.

Când turtele se întrebuințéză la îngrășarea galițelorŭ (paserilorŭ de curte, hórelorŭ) trebue ca înainte de a le tăia cu o lună de ḑile sĕ nu li-se dea turte de locŭ în hrana lorŭ ḑilnică, căcĭ în casŭ contrarŭ carnea acestorŭ galițe capĕtă unŭ gustŭ neplăcutŭ.

Este forte folositorŭ din partea agricultorilorŭ noștri, carĭ se găsescŭ în condițiunĭ de a'șĭ pute procura turtele de inŭ, cânepă și rapiță, a-le întrebuința mai multŭ ca hrană pentru animale de muncă și de lapte, decâtŭ paiele de multeorĭ stricate și cocenĭ de porumbŭ.

„(Lumin.)"

Alegerea ouĕlorŭ pentru clocitŭ.

Pe la sfîrșitulŭ lunii Martie și începutulŭ lui Aprilie e timpulŭ când găinele ouă cele mai bune ouĕ de clocitŭ. Cele mai bune ouă de clocitŭ se alegŭ în fiecare ḑi printre cele mai rotunde, mai marĭ, próspete și alŭ cărorŭ interiorŭ nu se clatină când le scuturĭ. Ouăle oate de găinĭ fără cocoșĭ firesce că, nefiindŭ fecundate, nu dau pui, dér se păstréză mai multŭ. Décă vreĭ sĕ scoțĭ mai mulțĭ puigăinĭ, n'ai decâtŭ a alege pentru clocitŭ din acele ouă, alŭ cărorŭ vidŭ (beșicuța de aerŭ) o veḑĭ — prin străvediciune la lumină — că e pe de laturĭ. Când vesicula de aerŭ e la vîrfŭ, e că oulŭ cuprinde germenulŭ de cocoșŭ. Acésta e multŭ mai sigurŭ decâtŭ credința că ouăle lungĭ producŭ cocoșĭ și cele rotunde găinĭ. „(Gaz. Pop.)"

INDUSTRIA DE CASĂ.

Lucrulŭ de mână la băețĭ.

Cine a urmăritŭ cu băgare de sémă mișcarea, ce s'a făcutŭ pentru crescerea tinerimei de sexulŭ bărbătescŭ spre lucru, s'a pututŭ vedé bine, că acea mișcare din anŭ în anŭ e totŭ mai mare și totŭ mai adâncĭ rădĕcinĭ prinde. Nu mai multŭ ca de vr'o ḑece anĭ s'a împământenitŭ în cele mai multe state înaintate în cultură, e primită cu tótă căldura în țĕrile germane, slave și romanice de o potrivă. In Finia, ca și în provinciile ostice ale Rusiei, în Șvedia, Norvegia și Danemarca, în Belgia, Holanda, Francia, Garmania, Austro-Ungaria, Italia, Serbia, Anglia și America nordică, pretutindenea lucrulŭ de mână este obiectulŭ împrejurulŭ căruia se învêrtesce discusiunea și activitatea bărbaților de școlă. La acestea nicăirĭ, afară de Francia, nu e vorba, că lucrulŭ de mână sĕ fiă obligat în școlele poporale, ci lucrul de mână sĕ fiă practicatŭ atâtŭ în școlă, câtŭ și afară de acésta numai pentru întregirea educațiunei tinerimei, fără vre-unŭ scopŭ de câștigŭ. Acésta este mai alesŭ idea conducĕtóre a amicilorŭ acestei cestiunĭ în Germania. Décă cestiunea lucrului de mână este o parte întregitóre a educațiunei, atuncĭ e hotărîtŭ, că fără ajutorulŭ învĕțătorimei nu póte fi resolvită. Fără cunoscința și activitatea învĕțătorilorŭ nu póte prospera acéstă importantă cestiune.

Purcedêndŭ dela acestŭ principiu, reuniunea germană pentru lucrulŭ de mână a înființatŭ în Lipsca institutulŭ pentru cualificațiunea învĕțătorilorŭ, carele a ajunsŭ la resultate forte favorabile în cei doi anĭ ai esistenței sale. Cu câtŭ se vorŭ pregăti mai mulțĭ învĕțătorĭ sistematicŭ prin măestri harnicĭ și prin bărbațĭ de școlă pedagogică, cu atâtŭ suntŭ câștigate mai multe puterĭ pentru conducerea instrucțiunei în școlele de lucru, în asilurile pentru copii și în alte asemenea institute de crescere. Nu trebue sĕ se perdă din vedere nicĭ odată, cumcă aceste institute urmărescŭ scopurĭ educative prin practica lucrului de mână.

Seminarulŭ germanŭ pentru lucrulŭ de mână se pregătesce spre nouă activitate, căcĭ în anulŭ de față va întocmi trei cursurĭ de instrucțiune: la *Pascĭ*, în *Iuliu* și în *Augustŭ*.

In institutulŭ pedagogicŭ din Lipsca póte merge orĭ-care învĕțătorŭ poftitorŭ de învĕțătură pe 4 séu pe 8 sĕptĕmânĭ, cu cheltuelĭ micĭ. In scurtulŭ timpŭ de instrucțiă va trebui, vedĭ-bine, sĕ se încordeze tótă ḑiua mai multŭ decâtŭ orĭ-când altădată pe timpulŭ prelegerilorŭ, dér pentru acésta își va însuși mai iute, ca orĭ-când altădată, cunoscințe în anumite specialitățĭ, folositóre și plăcute totodată. In sudórea ferbinte a lucrului duce o fericită viĕță de studentŭ.

Măestrii aleșĭ și probațĭ îi dau direcțiune solidă pedagogică în specialitățile de lucru. Oratorĭ versațĭ îi dau odată séu de douĕ orĭ pe sĕptĕmână diferite lămurirĭ spirituale. Se împărtășesce de favorŭ cu prețurĭ reduse la participarea diferitelorŭ distracții de séra. Sute de scrisorĭ au arĕtatŭ deja conducĕtorului institutului, cumcă învĕțătorulŭ consciu de chiemarea sa și convinsŭ de valórea lucrului de mână își însușesce cunoscințele de lipsă în acestŭ obiectŭ nou în seminarulŭ germanŭ pentru lucrulŭ de mână.

După cum spune „Leipzig. Tgbltt" Nr. 85 din anulŭ curentŭ, Impĕrătésa Germaniei, fiindŭ învitată a cercetat esposiția lucrurilorŭ de mână a școlarilorŭ și învĕțătorilorŭ din Berlinŭ.

Esposiția a fostŭ întocmită în sala gimnasiului realŭ alŭ capitalei din partea Reuniunei principale berlinese pentru lucrulŭ de mână în școlele de băețĭ. Impĕrătésa a fostŭ primită și condusă prin tóte despărțĕmintele esposiției. Esplicațiunile cerute de împĕrătésa au fost împărtășite de conducĕtorulŭ despărțĕmêntului lucrărilorŭ de sculptură, de învĕțătorulŭ și conducĕtorulŭ școlei a 2-a de lucru la despărțĕmêntulŭ lucrărilorŭ de cartonagiu, — de învĕțătorulŭ și conducĕtorulŭ școlei 1-iu de lucru la despărțĕmêntul lucrărilorŭ de têmplăritŭ. Pe câțiva școlarĭ presențĭ îi rugă împĕrătésa a-i da esplicațiunĭ despre modulŭ confecționării, făcute de ei înșișĭ. I-s'au dată împĕrătesei tóte informațiunile cerute atâtŭ despre lucrările învĕțătorilorŭ câtŭ și despre scopurile și problemele generale, ce le urmăresce reuniunea. Impĕrătésa în timpŭ de o óră observă cu viu interesŭ tóte obiectele espuse, se esprimă forte favorabilŭ și cu deosebită bunăvoință despre prestațiunile și spre încheiare a poftitŭ bună prosperare în viitorŭ reuniunei și stăruințelorŭ și celorŭ atâtŭ de importante și vrednice de tótă recunoscința.

Observămŭ, că înainte de venirea împĕrătesei, visită esposiția mai întâi Ministrulŭ de rĕsboiu.

Din traista cu minciunile.

Fripta sare șanțulŭ.

Unŭ cioroiu plecase cu unŭ purdelașŭ alŭ sĕu la pescuitŭ. Cum o fi fostŭ de rĕndŭ, ei nu putură prinde pescĭ de cei lungărețĭ și acoperițĭ cu solḑĭ, ci totŭ pescĭ d'ei cu câte patru picióre. Fiindŭ grozavŭ de flămânḑĭ, grangorii se puseră la marginea unui drumŭ, ca sĕ facă focŭ și sĕ frigă câțĭ-va pescĭ, de carĭ prinseseră. Bătêndŭ vêntulŭ și fiindŭ vremea cam ploiósă, nu se putŭ face jarŭ aprópe de locŭ și astfelŭ pescii rĕmaseră câtŭ friptĭ, câtŭ nefriptĭ. Dér fomea e dómnă mare!.... Cioroiulŭ celŭ bĕtrânŭ mânca colea cu totŭ nădejdea; purdelașulŭ mânca însĕ și nu prea.

„Ce, mo Rupică, ce'țĭ batĭ jocŭ de mâncare și nu mâncĭ mai cu inimă?" întrebă cioroiulŭ celŭ bĕtrânŭ, care tocmai înhățase unŭ piciorŭ de pesce.

„D'apoi nu prea suntŭ fripte, dado, și par'că nu'mĭ vine sĕ le bagŭ în gură".

„Sĕ nu cum-va sĕ mai ḑicĭ una ca asta, că și iau unŭ bolovanŭ și te facŭ turtă. Suntŭ fripte, mo, fripte cum trebue!... Ințelesu-m'ai?

Tocmai atuncĭ bietulŭ purdelașŭ băgă de sémă, că unulŭ dintre pescĭ s'a pusŭ în mișcare și se apropie de șanțŭ. Cum sĕ-i spună elŭ dadei lucrulŭ ăsta, fără ca sĕ'lŭ supere?... Se gândesce elŭ, câtŭ se gândesce, și apoi îlŭ apucă pe dada de mânecă și-i ḑice: „So, dado, nu lăsa fripta, că sare șanțulŭ!"

Țiganulŭ și mălaiulŭ.

Unŭ Țiganŭ cerșise într'unŭ satŭ românescŭ și căpĕtase nisce cojĭ de mălaiu. Eșindŭ din satulŭ românescŭ, elŭ se îndreptă spre altulŭ săsescŭ. La jumĕtate calea se opri, se puse josŭ și îmbucă de douĕ, trei orĭ din mălaiulŭ, ce'lŭ căpĕtase dela Românĭ. Elŭ ar fi mâncatŭ totŭ mălaiulŭ, căcĭ de!... fómea era destulă, slavă Domnului!... dér ce se gândesce elŭ în creerii lui țigănescĭ?... „Sĕ nu mĕ saturŭ eu de mălaiu, că la Sasĭ capĕtŭ de bună sémă pită de grâu!"

Ḑicêndŭ acestea, aruncă mălaiulŭ, ce-i mai rĕmăsese, în nisce scai, și se îndreptă spre satulŭ săsescŭ. Ajungêndŭ aicĭ, elŭ întră în mai multe case, dér unde sĕ-i dea Sasii ceva!

Vĕḑêndŭ Țiganulŭ, că la Sasĭ nu face nicĭ o ispravă și rĕsbindu'lŭ cinstea din ce în ce mai multŭ, se întórse îndĕrĕtŭ, unde aruncase cojile de mălaiu și începŭ sĕ le caute printre scai. Căutându-le, elŭ le descânta astfelŭ:

„Sai, mălaiu, din scai,
Că de tine nu mĕ spaiu;
Vin', mălae, mai aprópe,
Dada'n gură sĕ te'ngrópe,
Că cu pomana săsescă
Vai de vița țigănéscă!"

Ce purcelŭ?

Țiganulŭ Coșcovelŭ furase într'o nópte unŭ purcelŭ din coteţulŭ unui Românŭ. A doua ḑi de diminéță Românulŭ se întâlni din întêmplare cu cioroiulŭ și-i strigă încă de departe: „Norocŭ, mĕi Coșcovelŭ!"

„Ce purcelŭ?"... întrebă Țiganulŭ, care se scia cu musca pe căciulă și care gândia, că Românulŭ l'a întrebatŭ de purcelulŭ furatŭ. Badea Mihai înțelese îndată cum stau lucrurile, și mergêndŭ la cortulŭ Țiganului își găsi purcelulŭ. Ce-o fi urmatŭ mai departe, nu sciu.

Sandu.

MULTE ȘI DE TÓTE.

Gâcitóre cifrată.

Ingrijesce sĕ ai foițe de hârtiă și ceruse. Apoi le ḑicĭ celorŭ de față: Celŭ ce e gata sĕ facă o mică și forte ușóră socotélă, aceluia îi voiu spune acuratŭ: ce etate are, în ce lună și în ce ḑi s'a nāscutŭ. Dai apoi câte o foiță de hârtiă și câte o cerusă la cei, carĭ primescŭ a face socotéla. Te depărtezĭ apoi într'unŭ unghiu alŭ odăii, ca sĕ nu poțĭ vedé ce se scrie, și dictezĭ, observândŭ pausele trebuinciόse pentru a socoti, următórea problemă:

Sĕ scrie fiecare luna, în care s'a nāscutŭ, după numĕrulŭ ordinei (Ianuarie are așaderă 1, Februarie 2, Martie 3 și așa mai departe) și sĕ multiplice acestŭ numĕrŭ cu 100; la productŭ sĕ adune datulŭ ḑilei nascerei (15 Ianuarie de pildă, orĭ 3 Februarie și așa mai departe), suma sĕ o multiplice cu 2, sĕ adune la productŭ 5, sĕ multiplice suma cu 10, la productŭ sĕ adune 23, apoi suma sĕ o multiplice cu 5, sĕ adune la productŭ etatea (20, orĭ 25 anĭ de pildă și așa mai departe), în fine din suma acésta sĕ scadă 365. După ce s'a terminatŭ socotéla, te ducĭ la fiecare și cerĭ, sĕ 'țĭ arate resultatulŭ din urmă. Unimile și ḑecimile la unŭ locŭ spunŭ etatea, sutele și miile datulŭ ḑilei nascerei, ḑecile de mii și sutele de mii arată luna. De pildă Cineva e de 52 de anĭ și e nāscutŭ în 4 Noemvre.

11 (luna)
× 100
1100
+ 4 (ḑiua)
1104
× 2
2208
+ 5
2213
× 10
22130
+ 23
22153
× 5
110765
+ 52 (etatea)
110,817
— 365
11,04,52
V V V
luna ḑiua etatea

Socotéla se potrivesce pentru fiecare persónă, care nu trece peste 99 de anĭ.

*

Unŭ rĕu obiceiu.

Obiceiulŭ de a apuca copii de mânĭ și a-i învêrti și balanța credêndŭ, că li-se face o plăcere, are adeseorĭ urmărĭ rele, căcĭ li-se potŭ scrinti mânile orĭ și alte nenorocirĭ li-se potŭ întêmpla. Unŭ casŭ nou s'a întêmplatŭ în Berlinŭ. O muncitóre se duse cu copilulŭ ei la o clinică hirurgicală privată; copilulŭ avea brațulŭ dreptŭ legatŭ și la cea mai ușóră atingere a brațului sĕrmanulŭ copilŭ țipa cumplitŭ de durere. Mama istorisi medicului, că tatălŭ copilului se jucase cu elŭ în ḑiua trecută învêrtindu-lŭ în cercŭ în modulŭ de mai susŭ până ce îi eși brațulŭ din încheiătura cotului. Tótă nóptea copilulŭ a țipatŭ de durere la fiecare mișcare. Medicul i-a îmbrăcatŭ mâna copilului în ghipsŭ pentru câteva sĕptĕmânĭ. Ferițĭ-vĕ de a mai face copiilorŭ plăcere în modulŭ acesta.

*

Măgarulŭ Turcului.

Naserdin primesce într'o ḑi visita unui vecinŭ alŭ sĕu, care 'lŭ rógă sĕ 'i împrumute măgarulŭ.

— „Fórte bucurosŭ, sĕ țĭ'lŭ dau", ḑice elŭ, „dér din nenorocire nu mĭ-e măgarulŭ acasă".

Dér, în momentulŭ acela, animalulŭ începŭ sĕ sbiere în grajdŭ.

„Dér, audĭ, cum îțĭ sbéră măgarulŭ în grajdŭ".

Atuncĭ Naserdin, prefăcêndu-se mâniosŭ focŭ, îi replică:

— „Plecă d'aici, neobrăzatule, care credĭ maĭ multŭ în euvĕntulŭ măgarului decâtŭ în vorbele mele!

Têrgurile din Ardealŭ şi Ungaria propriă.

Dela 16—30 Aprilie n. inclusivŭ. 16. Copşa mică, Nadeşulŭ săs., Homorodŭ-Oclandŭ, Bierthan. 18 Sân-Iacobŭ, Şomărtinŭ. (Stuhlweissenburg). 19. Ditrău, Ilyefalva. Casonulŭ mare, Bandulŭ de Câmpie (târgŭ de vite şi de oi), Almaşulŭ mare, Ilonda mare (în comit. Solnocului), Sângeorgiu (lângă Bistriţa), Gherla, Teaca, Dicsö-Sân-Mărtinŭ, Dobra. (Satmarŭ, Caransebeşŭ). 20. Dragŭ, Cheţa, Nagyfalĕu. 21. Cic-Sân-Mărtin, Cecău, Sibiiu, Chesvenieşŭ, Cristurulŭ sĕcuescŭ. 21 şi 22. Cernatfalĕu, Voila, Lupşa, Poiana. sărată (Eperieşŭ). 22. Rodna vechie, Borşa, Murĕşŭ-Ludoşŭ. (Caşovia) 23. Agârbiciu, Salaşpataculŭ de susŭ, Ghiurciunŭ, Ormenişŭ, Terebeşŭ, Jubĕi (Seghedinŭ). 23 şi 24. Algyogy (Geoagiulŭ de josŭ). (Temerin). 24 Pozmuşŭ. (Checichemet). 55. Caţa, Reteagŭ, Tăşnadŭ, Reghinulŭ ungur. (Ungvar). 26. Aiudŭ, Fărcaştelke. (Petromanĭ). 26 şi 27 Têrg de vite în Şărcaia. 27. Chibed. 28. Pişcolţŭ, Şărcaia. (Lugoşŭ). 30. Reghinulŭ săsescŭ.

In *România şi Bucovina*: 23 Caracalŭ, Iaşĭ, Găeştĭ, Polăvragi, Preajba, Ploeştĭ, Piteştĭ, Slatina.

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

1889 Dilele sĕptĕm.	APRILIE — Călendarul Iulianŭ	are 30 dile. — Călend. Gregorian	Priorŭ. — Sórele răsare	apune
Dum.	2 Cuvios. Păr. Tit	14 Tiburtiu	5. 19	6. 41
Lunĭ	3 Cuv. Păr. Nichita	15 Anastasie	5. 17	6. 43
Marţĭ	4 Cuv. Păr. Iosif	16 Aron	5. 15	6. 45
Mercurĭ	5 M. Teod. şi Agatop.	17 Rudolf	5. 13	6. 47
Joi	6 Cuv. P. Eutichie	18 Valeriu	5. 12	6. 48
Vinerĭ	7 (†) **Vinerea patimilor**	19 Vin. patim.	5. 10	6. 50
Sâmb.	8 S. A. Irod. Agar. Ruf.	20 Sulpiţiu	5. 8	6. 52

Têrgulu de rîmătorĭ din Steinbruch. La 8 Apr. n. starea rîmătoriloru a fostŭ de 141.272 capete, la 9 Apr. au intratŭ 1507 capete şi au eşitŭ 940, remânendŭ la 9 Apr. unŭ numĕrŭ de 142.031 capete. — Se notéză: marfă *ungurescă* veche, grea dela 54 până la 55 cr.— marfă *ungurescă* tineră grea dela 56½ cr. până la 57½ cr., *de mijlocŭ* dela 55 cr. până la 56 cr. —*uşoră* dela 53 cr. până la 54 cr. — *marfă ţĕrănescă* grea dela— —până la —— cr. — *de mijlocŭ* dela 52 până la 54 cr. — *uşoră* dela 51 cr. până la 53 cr. — *Marfă de România*, de *Bákony* grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă grea dela — cr. până la — cr. însĕ transito uşóră dela — cr. până la — cr. transito dto ţeposă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă dela — cr. până la — cr. *Marfă serbéscă* grea dela 53—54½ cr. transito mijlociă grea dela 52—53 cr. transito uşoră dela 50—51 cr.— Porcĭ îngrăşaţĭ de unŭ ĕnŭ dela — cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu cucuruzŭ dela — cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriţĭ la gară cu 4½.

Timbrarea losurilorŭ.

Abia a întratŭ în vigóre în Austria legea pentru losurĭ şi indată s'a proiectatŭ şi în Ungaria o asemenea lege, despre care „B. Corr". spune, că va întra în vigóre la 16 l. c. Ea divergéză în câtva de cea austriacă şi nu admite negociarea decâtŭ a două losurĭ strĕine.

Dintre *losurile ungare*: Losurile cu prime (1870), Regularea Tissei (1880); dintre cele *austriace*: Losurile de statŭ dela 1854, 1860 şi 1864 potŭ circula atâtŭ în Austria câtŭ şi în Ungaria *fără se fiă timbrate*. In Ungaria *nu* se vorŭ timbra: Basilica, Jó-sziv, Keglevich, Buda, 4% Banca hipot. din 1884, Crucea roşia ung. Acestea în Austria se timbréză fără competinţă. Ca sĕ se pótă negocia în Ungaria se vorŭ timbra *fără competinţă*: Creditŭ, Pálffy, Crucea r. a., Clary, Navigarea Dunării, Regularea Dunării, Insbruch, Laibach, Krakau, Rudolfŭ, Salm, Salzburg, Stanislaus, St. Genois, Triestine, Waldstein, Windischgrätz, Comunale de Viena, 3% fonciare Bodencredit din 1880, (emisiunea ultimă dela acestea din 1889 nu este admisă în Ungaria.) *Dintre losurile strĕine se potŭ negocia în Ungaria provĕdute cu timbru numai Crucea r. italiană şi serbescĭ de 100 francĭ.* Tóte celelalte losurĭ strĕine suntŭ eschise dela negociare. De avutŭ e iertatŭ sĕ le aĭ. Suntŭ eschise prin urmare şi *Losurile turcescĭ*, Milanŭ, Braunschweig, Hamburg şi Sĕrbescĭ 10 francĭ, de carĭ se află forte multe în Ungaria.

In publicaţiunea prin care ministrulŭ de finanţe ungarŭ face cunoscutŭ, că timbrarea losurilorŭ în sensulŭ legii austriace se póte face şi în Budapesta, se dice între altele: *Netimbrarea losurilorŭ n'are nicĭ o influinţă asupra detentorilorŭ acestora. Câştigurile făcute cu ele se vorŭ pute ridica fără nicĭ o pedecă.*

Bursa de mărfurĭ din Budapesta dela 10 Apri. 1889.

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	până
Grâu Bănăţenescŭ	—	— —	— —
Grâu dela Tisa	79	7.45	7 50
Grâu de Pesta	79	7 40	7 45
Grâu de Alba-regală	79	7 45	7.50
Grâu de Bácska	79	7.45	7.50
Grâu ung. de nordŭ	79	7 30	7.35

Sĕminţe vechĭ orĭ nouă	soiulŭ	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	până
Secară	——	70—72	5 90	6 10
Orzŭ	Nutreţŭ	60.62	5.90	6.30
"	de vinars	62.64	6.50	7.10
"	de bere	64.66	7.35	8 50
Ovĕsŭ	—	39.41	5.25	5.70
Cucuruzŭ	bănăţ.	75	—.—	—.—
"	alt soiu	73	4.50	4.70
"	"	—	—.—	—.—
Hirişcă	"	—	5 40	5.75

	Producte div.	Soiulŭ	Cursulu dela	până
Preţulŭ pe 100 chilograme	Sem. de trif.	Luţernă ungur.	58.—	68.—
	—	francesă	—.—	—.—
	—			
	"	rosiă	48.—	58.—
	Oleu de rap.	rafinatŭ duplu	36.—	36.50
	Oleu de in		6.75	7.—
	Uns. de porc	dela Pesta	64.—	64.50
	"	dela ţeră	— —	— —
	Slănină	svĕntată	52.—	52.50
	"	afumată	59 50	60 50
	Seu		30 —	30 50
	Prune	din Bosnia în buţĭ	—.—	—.—
	"	din Serbia în sacĭ	—.—	—.—
	Lictarŭ	slavonŭ nou		
	"	bănăţenescŭ		
	Nucĭ	din Ungaria		
	Gogoşĭ	ungurescĭ		
	"	serbescĭ		
	Miere	brută		
	"	galbină strecurată	——	—.—
	Ceară	de Rosenau	118.	120.
	Spirtŭ	brutŭ	14.50	14.75
	"	Drojdiuţe spirtde	18 —	18.50

Cursulŭ pieţeĭ Braşovŭ

din 11 Aprilie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.44	Vĕnd.	9.46
Argintŭ românescŭ -	"	9.38	"	9.40
Napoleon-d'orĭ - - -	"	9.49	"	9.52
Lire turcescĭ - - -	"	10.80	"	10.86
Imperialĭ - - - -	"	9.80	"	9.86
Galbinĭ	"	5.60	"	5.63
Scris. fonc. „Albina" 6%	"	101.—	"	—.—
" " " 5%	"	98.50	"	99.—
Ruble rusescĭ - - -	"	127.—	"	128.—
Discontulŭ - - - -		6½—8% pe anŭ.		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 12 Aprilie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - -	102.90
Renta de hârtiă 5% - - - - - -	96.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	144.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostu ungare (1-ma emisiune) - -	99.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostu ungare (2-a emisiune) - -	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostu ungare (3-a emisiune) - -	114.75
Bonurĭ rurale ungare - - - - -	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	105.—
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - -	105.—
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	105.—
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	105.—
Bonurĭ croato-slavone - - - - -	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.85
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	147.20
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - -	131.40
Renta de hârtiă austriacă - - - -	85.20
Renta de argintŭ austriacă - - - -	85.795
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	110.70
Losurĭ din 1860 - - - - - - -	143.25
Acţiunile băncei austro-ungare - -	906.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	306.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	299.—
Galbenĭ împĕrătescĭ- - - - - - -	5.66
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - -	9.51
Mărcĭ 100 împ. germane - - - -	58.77½
Londra 10 Livressterlinge - - - -	120.25

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Nr. 3987—1889.

PUBLICAŢIUNE.

Pentru ocuparea postului primŭ de **moşe orăşenéscă** devenitŭ vacantŭ şi împreunatŭ cu unŭ salariu anualŭ de **150 fl. v. a.** eventualmente pentru ocuparea postului alŭ doilea de moşe orăşenéscă şi împreunatŭ totŭ cu acelaşŭ salariu, sĕ escrie prin acésta concursŭ.

Competentele pentru unulŭ din aceste posturĭ, cărora li se impune obligămentulŭ de a corespunde recerinţelorŭ prescrise de § 275 alŭ statutului orăşenescŭ comunalŭ, maĭ departe prescriptelorŭ art. de lege XIV din 1876 şi altorŭ legĭ şi ordinaţiunĭ, au de a'şĭ aşterne, pe lângă diplomele de moşe valabile pentru teritoriulŭ ţĕrii, petiţiunile timbrate în modŭ corĕspundĕtorŭ celŭ multŭ până **în 24 a lunei curente, după prândŭ la 5 ore** subscrisului magistratŭ.

Braşovŭ, în 6 Aprilie 1889.

40,3—3 **Magistratulŭ orăşenescŭ.**

Cătră onoraţiĭ cetitorĭ!

„Gazeta Transilvaniei" intră în anulŭ alŭ 52-lea alŭ esistenţei sale.

Nenumĕratele dovedĭ de simpatiă şi de încredere ce le-a primitŭ acestŭ organŭ de publicitate din partea Românilorŭ de pretutindenĭ cu ocasiunea aniversării a cincĭdecea a esistenţeĭ sale suntŭ cea maĭ viuă şi maĭ puternică mărturiă pentru atitudinea sa politică şi naţională.

Răzimatŭ pe încrederea publicului românŭ şi condusŭ de iubirea de patriă şi de datoria ce o are cătră sfânta causă a românismului, organulŭ nostru n'a pregetatŭ de a aduce, maĭ alesŭ în ceĭ dece anĭ din urmă, însemnate jertfe pentru a corespunde totŭ maĭ multŭ cerinţelorŭ timpuluĭ şi trebuinţelorŭ cetitorilorŭ seĭ.

Astfelŭ dela 1 Ianuarie 1881 *„Gazeta Transilvaniei"* a începutŭ sĕ apară de treĭ orĭ pe sĕptĕmână totŭ cu preţulŭ de până atuncĭ, er dela 1 Aprilie 1884 apare în fie-care di, érăşĭ cu acelaşĭ preţŭ, căcĭ ceĭ 2 fl. adăugaţĭ acoperŭ numaĭ cheltuielile înmulţite cu portulŭ postalŭ.

De atuncĭ încóce amŭ făcutŭ totŭ ce ne-a statŭ în putinţă spre a aduce îmbunătăţirĭ atâtŭ în redactarea diarului câtŭ şi în întocmirea sa esterióră, pentru care scopŭ amŭ isbutitŭ ca diarulŭ se-şĭ aibă tipografia propriă.

Nu-ĭ vorbă, multe se cerŭ astădĭ dela unŭ diarŭ, maĭ alesŭ când elŭ este chiămatŭ a servi causeĭ unuĭ poporŭ atâtŭ de multŭ prigonitŭ de sorte. Prin urmare nu putemŭ dice că amŭ ajunsŭ la capĕtulŭ îmbunătăţirilorŭ.

Din contră, astădĭ când, ca nicĭodată până acuma, posiţiunea diaristiceĭ nóstre s'a agravatŭ; când atâtea loviturĭ suntŭ îndreptate asupra eĭ cu vehemenţă aşa de mare; când procese peste procese, condamnărĭ la închisóre şi amende în banĭ o împiedecă în munca şi stăruinţele eĭ de a da pe faţă tóte nelegiuirile, prigonirile şi asupririle şi de a lupta pentru recâştigarea drepturilorŭ poporuluĭ românŭ: se cere dela noĭ se ne încordămŭ puterile cu îndoită energiă şi sĕ continuămŭ lupta cu curagiu neînfrântŭ, întroducĕndŭ nouĕ reforme, pentru ca *„Gazeta Transilvaniei"* nu numaĭ sĕ corĕspundă maĭ multŭ chiămăriĭ sale, ci sĕ se facă cu putinţă ca principiile salutare naţionale ce le propagă sĕ pótă pĕtrunde până şi în coliba ţĕranuluĭ.

Conduşĭ de aceste vederĭ, amŭ introdusŭ şi cu începerea anuluĭ acestuia maĭ multe esenţiale ameliorărĭ în diarulŭ nostru.

Pe lângă programulŭ, ce l'amŭ observatŭ până adĭ la redactarea foiĭ, suntemŭ decişĭ a cultiva maĭ multŭ şi unele terene, cărora până acuma póte nu le-amŭ pututŭ da atenţiunea cuvenită.

Spre scopulŭ acesta amŭ avutŭ fericirea a concentra împrejurulŭ nostru *unŭ numĕrŭ însemnatŭ de bărbaţĭ cu cunoscinţe speciale*, carĭ vorŭ colabora regulatŭ la fóia nóstră, aşa ca materialulŭ ce'lŭ va conţine sĕ fiă câtŭ maĭ variatŭ, instructivŭ şi acomodatŭ trebuinţelorŭ poporuluĭ, nu numaĭ pe terĕmulŭ politicŭ, literarŭ şi socialŭ, ci ţinĕndŭ deopotrivă sĕmă şi de interesele sale din punctŭ de vedere alŭ economieĭ, educaţiuneĭ şi higieneĭ, alŭ afacerilorŭ sale cu autorităţile cu carĭ vine maĭ desŭ în atingere şi alŭ trebilorŭ sale financiare şi comerciale.

Afară de aceea câştigându-ne convingerea, că după împrejurările poporuluĭ nostru unŭ diarŭ cotidianŭ nu este în stare a pĕtrunde în tóte păturile sociale — parte mare din causa preţuluĭ luĭ — şi astfeliu sciind că se sĕmte trebuinţa de a i se face cu putinţă orĭ şi căruĭ Românŭ, care scie ceti, ca sĕ fiă informatŭ despre interesele şi trebuinţele luĭ, **dela anulŭ nou 1889 încóce amŭ mărituŭ în modŭ destulŭ de însemnatŭ prin adausurĭ numerele nóstre cu data de Duminecă şi sĕ le întocmimŭ şi sĕ le redactămŭ astfelŭ, ca sĕ intereseze pe orĭ şi ce cetitorŭ şi sĕ se pótă abona şi separatŭ.**

Amŭ deschisŭ dér abonamentŭ la *„Gazeta Transilvaniei"*, care deşi maĭ bogată în materialŭ, va costa ca şi până acuma *12 fl. v. a. pe anŭ* şi în deosebĭ pentru aceia, cărora împregiurările nu le értă de a abona întregŭ diarulŭ, amŭ deschisŭ abonamentŭ separatŭ la *numerele cu data de Duminecă* ale *„Gazeteĭ Transilvaniei"*, carĭ vorŭ costa **pe anŭ numaĭ 2 fl. v. a.**

Rugămŭ pe abonaţiĭ noştri de până acuma, ca sĕ stăruiască pe câtŭ le va sta în putinţă în cerculŭ domniilorŭ lorŭ pentru lăţirea „Gazeteĭ Transilvaniei" precum şi pentru rĕspândirea în poporŭ a numerelorŭ cu data de Duminecă, ce se potŭ abona şi separatŭ.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Rugămŭ pe domnii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.

Redactiunea, Administratiunea si Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu.
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndi, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul insertiunilorů: o seriă garmondů pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă si învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anŭ 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unŭ anu 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administratiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe treĭ luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl. pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtŭ și insertiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 76. Brașovŭ, Luni, Marți (4) 16 Aprilie 1889.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Aprilie 1889 st. v. s'a deschisŭ nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toți amicii și sprijinitorii foiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe unu anu 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl. pe șese lunĭ 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe șese lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Brașovŭ, 3 Aprilie v.

Cine va nega că societatea modernă sufere de bola, că ómenii vréu sĕ pară mai multŭ decâtŭ suntŭ, bólă care se lățesce totŭ mai tare între tóte stratele și clasele.

Tótă lumea vrea sĕ trécă de mai avută, de mai sciută, de mai bună, decâtŭ este în realitate. Magnatulŭ se geréză ca unŭ principe, nemeșulŭ mai micŭ ca magnatulŭ, cetățenulŭ cu puțină stare ca unŭ nemeșŭ bine situatŭ, măiestrulŭ meseriașŭ ca unŭ posesorŭ cu stare. Dibăcia de a arunca pravŭ în ochii lumei trece ca o cerință indispensabilă de a sci trăi. Lumea îțĭ iértă aprópe tóte, decă sci păstra aparința, dér devii imposibilŭ îndată ce n'ai fostŭ cu băgare de sémă în privința acésta.

Chiarŭ și în ce privesce morala jócă aḑi aparința esterióră unŭ rolŭ fórte mare. Câțĭ ómenĭ nu suntŭ în ḑilele nóstre, despre carĭ tótă lumea scie, că și-au câștigatŭ averea sĕu posițiunea într'un mod nedemnŭ de totŭ; câte femei și câțĭ bărbațĭ ducŭ o viéță imorală și destrăbălată, despre care are scire orașulŭ și satulŭ, dér societatea nu-i eschide din sinulŭ sĕu, până ce sciu sĕ-șĭ susțină aparința onestității, până ce adecă nu causéză vr'unŭ scandalŭ publicŭ.

In ḑilele nóstre acésta nisuință de a părea astfelŭ de cum ești a ajunsŭ a fi molochulŭ, care înghite pe fie-care ḑi, ba pe fie-care oră nenumĕrate victime. Noi aicĭ, sub ocârmuirea lui Tisza, suntemŭ aprópe de a-i cădé jertfă cu statŭ cu totŭ. Aicĭ tóte'sŭ numai la părere și nimicŭ séu fórte puținŭ realitate. Nu este óre acestŭ statŭ *par excellence* poliglotŭ și totușĭ la Pesta se decretéză, că este statŭ naționalŭ maghiarŭ? Nu se totŭ laudă cei dela putere cu constituția și totușĭ de faptŭ suntemŭ în modulŭ celŭ mai absolutisticŭ guvernațĭ? Nu este o lege de alegere — ba încă suntŭ douĕ, una pentru Ungaria și alta pentru Ardélŭ — și totuşĭ nu se pomenescŭ la noi alegerĭ, fără cele mai marĭ volnicii și nelegiuirĭ? Nu stabilesce legea imunitatea deputaților și nu se atacă cu tóte aceste deputații naționalitățiloru — acum nu mai suntŭ decâtŭ câțĭva sașĭ în dietă — chiar și în esistența lorŭ privată din causa vorbirilorŭ ce le țin în și afară din dietă pentru egala îndreptățire? Nu se redică în Pesta și prin comitate palaturĭ și alte construcțiunĭ luxuriόse, cheltuindu-se milióne în sarcina contribuabililorŭ, pre când într'o sută de sate de abia afli o scólă poporală cum se cade? Și tóte aceste numai pentru ca sĕ se pótă făli cei dela putere cu bogăția și puterea ce nu-o au!

Nicĭ sub unŭ guvernŭ n'a jucatŭ acéstă fală gólă unŭ rolŭ așa de mare ca sub alŭ lui Tisza. Omulŭ însușĭ e mare la vorbe și micŭ în fapte; totŭ cu legea și dreptatea în gură, pe când creaturele lui îșĭ bătŭ jocŭ de ele, îndată ce cugetă a lucra pe struna marelui lorŭ dascălŭ. Anțerțŭ Tisza debuta cu enunciațiunĭ asupra politicei esterióre a Europei, încâtŭ se îngrășau „patrioții“ de falǎ națională șĭ'lŭ numiau „Bismarck celŭ ungurescŭ“; acum în urmă deodată Tisza părŭ incapabilŭ de a susține autoritatea guvernului față cu demonstrațiile șoviniste-opozițiuniste și față cu escesele plebei de pe strade, care'lŭ huiduia, așa că înșișĭ „patrioții“ începură a'lŭ lua în bătaiă de jocŭ, numindu-lŭ „șarlatanŭ“ ș. a.

Intr'aceea, pe lângă poliția și armată, împrejurările politice ajutară din nou d-lui Tisza și elŭ rĕmase la putere. Ei dér acum trebuia sĕ țină sémă de réua opiniune, ce se lățise între Ungurĭ despre cabinetulŭ sĕu și așa Tisza se hotărî sĕ și-lŭ reconstruiéscă, adecă sĕ pună códă nouă la toporŭ, ca sĕ se pară că acuma s'a întineritŭ cabinetulŭ și că tóte s'au schimbatŭ spre mai bine.

Mare svonŭ se face prin foile oficióse cu noulŭ ministru de justiția Szilagyi, ca și când dela acesta ar aștepta țera mântuirea ei. Erăși numai falǎ gólă, căcĭ orĭ câtŭ de capabilŭ ar fi d. Szilagyi, ce póte face unŭ singurŭ omŭ, când are ca șefŭ pe Tisza și ca directivă fatalulŭ lui sistemŭ politicŭ?

„Cabinetulŭ Tisza a eșitŭ învingĕtorŭ, întineritŭ și mai puternicŭ ca vreodată din lupta cu oposiția!“ — strigă îngâmfațĭ guvernamentalii ungurĭ.

Totulŭ e însĕ în realitate numai pravŭ aruncatŭ în ochii lumei, ca sĕ-o amăgéscă a crede, că s'au îndreptatŭ lucrurile.

Și nicĭ că se va face vr'o schimbare spre mai bine până când bărbații de statŭ ungurĭ nu vorŭ începe a calcula cu factorii realĭ, ér nu numai cu cei ce nu esistă decâtŭ în aparență, cum e idea de statŭ naționalŭ esclusivŭ, care este și rĕmâne falǎ gólă i nu se va îndrepta nimicŭ până când nu se vorŭ lăsa de nebuniile lorŭ de maghiarisare și nu vorŭ îmbrățișa în modŭ sincerŭ și lealŭ politica adevĕratei egale îndreptățirĭ naționale!

DIN AFARĂ.

Afacerea Boulanger.

Președintele Senatului va convoca pe toțĭ colegii sĕi prin scrisóre individuală, ca sĕ vie la Luxemburgŭ, unde curtea de justiția va ține ședințele sale publice. Inalta Curte va asculta rechisitoriulŭ procurorului generalŭ și se va întruni în Cameră de consiliu, adecă în comitetŭ secretŭ.

„Republique française“, dirigiată actualmente de d-nulŭ Andrieux, enumĕră piesele ce ar servi de basă rechisitoriului d-nului Quesnay de Beaurepaire.

Dosarulŭ cuprinde: 1. Copii de scrisorĭ și depeșĭ. 2. Raporte de poliția, privitóre la relațiunile generalului Boulanger, cu prințulŭ Jerôme Napoleon și în carĭ se vede, că d. Thébaud era mijlocitorulŭ; raporte venite din Londra, asupra relațiilorŭ dintre d. Déroulède cu contele de Parisŭ; 3. Raporte polițienescĭ relatândŭ cuvĕntările ținute de generalulŭ Boulanger, d-nii Laissant, Naquet și alții; 4. Copii de scrisorĭ și de cărțĭ postale, rapórte în privința acțiunei bulangiste în departamente; note relative la personalitățile bulangiste, atâtŭ din Parisŭ, câtŭ și din provincie; relațiunile lorŭ cu comitetulŭ din strada Sèze; diferite detalii asupra propagandei prin imprimate și imaginĭ; 5. In sfĕrșit, o lucrare cu acte doveditóre în privința acțiunei electorale dela prima alegere din Parisŭ (alegere Mesureur), până la aceea din 27 Ianuarie, cu numeróse amĕnunte în privința alegerilorŭ din Aisne, Nord, Somme, Ardèche, Cherante-Inférieure etc.

„Le Petit Journal“ afirmă, că s'au datŭ *mandate de arestare* contra generalului Boulanger și a d-lorŭ Dillon și Rochefort. Aceste mandate împreună cu fotografiile și semnalmentele persónelorŭ la carĭ ele se referă, au fostŭ transmise tuturorŭ parchetelorŭ și brigadelorŭ de gendarmeriă. Nu e dér nicĭ unŭ gendarmŭ, care sĕ nu aibă actele, carĭ sĕ-lŭ împuternicéscă de a pune măna pe cei trei înculpațĭ.

Foile ruse despre fuga lui Boulanger.

Părerea celorŭ mai multe dintre diarele rusescĭ este, că Boulanger prin fuga sa a pierdutŭ multŭ din prestigiulŭ sĕu și a făcutŭ unŭ pasŭ greșitŭ, recunoscĕndu-se ca vinovatŭ.

Ḑiarulŭ „*Novosti*“ numesce pe Boulanger unŭ șarlatanŭ politicŭ, apoi ḑice, că elŭ a probatŭ acuma, că într'adevĕrŭ a voitŭ sĕ provóce o rĕsturnare violentă a regimului domnitorŭ în Franța. „*Grajdanin*“ scrie, că orĭ cum s'ar considera fuga generalului, în totŭ casulŭ ea este o erόre mare politică. — „*Novoie vremja*“ care blaméză severŭ parlamentarismulŭ actualŭ francesŭ, declară cu tóte astea, că Boulanger a arĕtatŭ prin fuga sa, că n'are consciința curată; elŭ a adusŭ lucrurile până acolo, încâtŭ „patriotulŭ calumniatŭ pe nedreptŭ în ochii multora, acum s'a transformatŭ într'unŭ conspiratorŭ ordinarŭ“. Ḑiarele panslaviste „*Wiedomosti*“ din Moscva și „*Wiedomosti*“ din Petersburg suntŭ de alte vederĭ; ele condamnă acțiunea guvernului francesŭ contra lui Boulanger și suntŭ de părere, că libertatea e o ilusiune în Franța. Insĕ fóia din Moscva recunósce, că de astădată guvernulŭ francesŭ a manifestatŭ o firmitate prea rară până acum. Acésta arată însĕ totodată, că situațiunea din Franța este fórte serióśă.

Ferry și republica.

Asociația națională republicană s'a întrunitŭ în 11 Aprile n. séră. D-lŭ Jules Ferry a rostitŭ unŭ discursŭ. Oratorulŭ a constatatŭ, că partidulŭ republicanŭ e adĭ reconstituitŭ. Escesulŭ rĕului s'a schimbatŭ în bine. Alegerea dela 27 Ianuarie (a lui Boulanger în Parisŭ) a provocatŭ deșteptarea guvernului și a moderațilorŭ. S'a înțelesŭ, că guvernulŭ republicei are dreptulŭ de a trăi și de a se apĕra. Republicanii nu voescŭ sĕ se lase a fi sugrumațĭ, nicĭ amăgițĭ. Divisiunea partidelorŭ tinde a dispăré. Greșéla principală a fostŭ, că s'a lăsatŭ ca țera sĕ crédă, că guvernulŭ Republicei e anarchiă deghisată. Bulangismulŭ va fi învinsŭ în diua când guvernulŭ va fi tare și când Camera va avé majoritate înțeléptă și disciplinată. Republica pesede în acestŭ momentŭ tóte mijlócele de a asigura triumfulŭ sĕu.

Noulŭ ministeriu românŭ și pressa russă.

Ḑierele rusescĭ esprimă unanimŭ mulțămirea lorŭ față cu venirea la putere a ministerului *Catargiu*, și vĕdŭ în acestŭ faptŭ presemnulŭ unei schimbărĭ a atitudinei politice a României în sensŭ naționalŭ și favorabilŭ Rusiei. Acéstă schimbare, ḑicŭ ele, e capabilă de a favorisa desvoltarea simpatiilorŭ poporului românŭ pentru Rusia, care e fórte firmŭ hotărîtă sĕ observe aceeașĭ purtare desinteresată față cu România, ca față cu Serbia, și n'are trebuință de a contribui la acéstă schimbare nicĭ prin celŭ mai micŭ amestecŭ în afacerile interióre ale României.

„*Novosti*“ îndémnă pe celelalte organe rusescĭ sĕ nu mai îndrepteze în contra regelui Carolŭ atacurĭ, carĭ nu mai au nicĭ unŭ motivŭ de a fi.

„*Nord*“, ḑiarulŭ cancelariei rusescĭ, scrie: Noului ministeriu Catargiu i se deschidŭ prospecte favorabile pentru o lungă durată, deși cabinetulŭ nu s'a formatŭ numai și numai din elemente liberalŭ-conservatóre, cum ar fi fostŭ de doritŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Se temŭ de germanisare. Inspectorulŭ r. de școle alŭ comitatului Cojocnei a raportatŭ în adunarea comitetului administrativŭ a orașului Clușiu, că cu ocasiunea visitărei școlelorŭ a esperiatŭ cu surprindere, că abstragĕndŭ dela guvernante și crescĕtóre private, în tóte școlele confesionale elementare de fete, ba chiar și în școlele mixte pentru băețĭ și copile, susținute de confesiunea romano-catolică — *propunerea lumbei germane s'a luatŭ între obiectele ordinare de invĕțămêntŭ.* Impregiurarea acésta a produsŭ mare turburare în ḑiarele unguresci, carĭ scapără focŭ și scântei asupra limbei germane, a căreia introducere în școlele unguresci o consideră ca o împiedecare a învĕțămêntului. — Dér pentru Nemaghiarĭ în-

troducerea limbei unguresci în şcólele loră nu e o împedecare a învĕţămêntului? Vorba e, că şoviniştii voră trebui sĕ înveţe nemţesce, pentru că aşa e porunca din Viena şi din Berlină.

*

Poesiile Iuliei Haşdeu. Sĕptĕmâna trecută a apărută la Bucuresci ună volumă elegantă, care conţine o parte din poesiile regretatei Iulia Haşdĕu scrise 'n limba francesă. Volumulă pórtă titlulă: „Bourgeons d' Avril“ şi pe lânga douĕ portrete, o scrisóre autografă în facsimile şi o arie musicală, cuprinde 75 de poesii, cu o întroducere de contele Angelo de Gubernatis şi se deschide prin nişte cuvinte bine simţite ale duiosului părinte ală poetei. Prin aceste d-lă Haşdĕu mulţĕmesce tuturora, carĭ au luată parte la doliulă sĕu, precum şi contelui de Gubernatis, care a făcută asupra poetei o conferinţă literară, publicată şi în fruntea volumului, care unesce astfelă prin originea poetei, prin limba operei şi prin naţionalitatea ilustrului întroducĕtoră cele trei marĭ surorĭ de sânge latină: Franţa, Italia şi România. Apoi încheie astfelă: „Singura nóstră mângăere, mângăere pămêntéscă e, că copilulă nostru, mortă atâtă de timpuriu, a lăsată totuşĭ o moştenire literară, care prin bogăţia şi varietatea sa, ar pute ajunge cu prisosinţă chiar pentru o vieţă întregă. Ca scriitóre ea a trăită celă puţină jumĕtate de veacă. A rĕmasă în urma ei materie de douĕ volume de versurĭ, ună volumă de teatru şi de legende, douĕ volume de povestirĭ, impresiunĭ, cugetărĭ şi studii; douĕ volume de romane scurte, apoi scrisorĭ şi memorii, cele mai multe pline de vervă şi de interesă. Ea ţinea multă, ca celă dintêiu volumă ală seu, orĭ-care ar fi fostă elă, sĕ pórte titlulă „Mugurĭ de Aprilie“. Acestă titlu, atâtă de candidă, l'amă păstrată cu sfinţenie, cu atâtă mai vêrtosă, că o mare parte din acestă volumă a fostă scrisă în 1885, când poeta nu avea decâtă 15 anĭ, adevĕrată vêrstă de înmugurire. Ea le-a scrisă tóte acestea, când se indeletnicia cu grecesca şi latinésca preparândă cea dintêiu probă de bacalaureat. Rĕposata a fostă a patra generaţiune neîntreruptă, de ómenĭ de litere Deşi Românĭ de viţă veche, cam poligloţĭ de altmintrelea, printr'ună curiosă concursă de împregiurărĭ s'a întêmplată ca buniculă meu (Tadeusz Hyzdeu), sĕ scrie leşeşce, tatălă meu (Alesandru Haşdĕu) ruseşce, eu românesce şi fiica-mea franţuzesce“.

* *

O representaţiune teatrală filantropică. Din Şomcuta-mare i-se scrie „Gutinului“: Dómna Sommer, din Şomcuta-mare mai multă decâtă de douĕ decenii ţine o şcólă privată de fetiţe cu bună renume. Cele mai multe dómne şi domnişóre române din Şomcuta şi jură şĭ-au primită educaţiunea în acéstă şcólă, aşa că ne fac onóre. Intre alte obiecte se propună dintre limbile moderne cea germană şi cea francesă, şi încă cu aşa succesă, că din elevele, care au absolvată şcóla dómnei Sommer, nicĭ una nu este care sĕ nu scie perfectă vorbi mai alesă limba germană. Limba română şi religiunea încă li-se propune eleveloră românesce. Pentru a-şĭ câştiga elevele desteritate în conversare, dómna Sommer în 4 Aprilie a. c. a dată cu elevele sale o representaţiune teatrală cu scopă filantropică sub titlulă „Das Mädchen von Ennsthal“, care representaţiune a avută ună succesă deplină, atâtă morală, câtă şi materială. Venitulă curată se va împărţi biseriGiloră gr. cat. şi rom. cat. şi spitalului din Şomcuta-mare. Dintre elevele române au jucată următórele: Victoria Varga, Eugenia Chişă, Elena Mica, Livia Nilvană, Emilia Murĕşană, Valeria Popă şi Roza Pocolă, carĭ tóte au dovedită multă desteritate atâtă în mişcare, câtă şi în esprimarea cuvintelor streine, cu carĭ numai acum sub conducerea dómnei Sommer au începută a se deda.

* *

Şcólă jidovéscă in Cluşiu. Inspectorulă r. de şcóle Kozma Ferencz a denunţată consiliului orăşenescă din Cluşiu, că acolo se află o şcólă jidovéscă clandestină pentru fete, a căreia proprietară este femea Löw Sara, care nicĭ ună cuvêntă nu scie ungeresce. Se póte închipui ce mare surprindere este acésta pentru „patrioţii“ din Cluşiu, carĭ credă, că Evreiloră nu le trebue altă sciinţă, decâtă cea „patriotică“ maghiară. „Se póte presupune, dice „Erd. Hir.“, că în acea şcólă clandestină nu se instruéză copilele tocmai în celă mai bună spirită unguresc“. S'au şi luată disposiţiunĭ pentru închiderea şcólei. — O lămurire n'ar strica: e clandestină fiindcă Löw Sara nu scie ungeresce, cum dă „Erd. Hir.“ a se înţelege, orĭ pentru că n'are concesiune?

* *

Reuniunea invĕţătoriloră români din Maramureşu, la propunerea preşedintelui sĕu d-lă T. Budu, a decisă sĕ coadune şi sĕ edea într'ună opă separată poveştile, doinele, chiuiturile, vrăjiturile şi celelalte cântece populare din Maramureşă. Coadunarea o-a luată asupra sa d-l preside. Ar fi recomandabilă, ca şi celelalte reuniunĭ învĕţătoresci sĕ facă astfelă de colecţiunĭ, ér de dorită ar fi ca aceste producte ale spiritului poporului sĕ fiă fidelă reproduse, ér nu prefăcute.

* *

Alegerile de oficialĭ in Baia-mare s'a sĕvêrşită în a l. c. sub presidiulă vice-comitelui Alexandru Ujfalusi. Aleşĭ au fostă, primară: Olivier Turmon; protofiscală: Sandru Nyiró; protonotară: Andreiu Gellért; senatorĭ Emeric Tordai şi Ludovică Csudór; cassaru: Ludovică Katona; comptoară: Desideriu Marosfy; controloră: Ludovică Mostiş; subnotară: Valentină Besenszki; archivară: Francisc Thurzo; economă: Iosifă Bányai. „Gutinulă“ le doreşte nou aleşiloră tăriă sufletéscă, înţelepciune şi virtute, ca se pótă conduce afacerile oraşului spre îndestulirea tuturora. Pentru ce nu s'a alesă nicĭ ună Română, ci totă numai streinĭ, precum îi arată numele?

Michailă V. Stroesco.

Din vieţa neuitatului binefăcĕtoră ală neamului românescă Michailă V. Stroesco, „Meseriaşulă Română“ publică următórele notiţe biografice:

Michailă V. Stroesco, de fericită memoriă, s'a născută în anulă 1836 din părinţĭ românĭ nobilĭ şi marĭ proprietarĭ în judeţulă Hotinului, Basarabia. Incă de timpuriu întră elă în gimnasiulă din Kischineu, unde în anulă 1852 urmà a 7-tea clasă liceală. La isbucnirea rĕsboiului de Crimea, animată fiindă de sentimente patriotice, părăsi liceulă împreună cu alţĭ câţĭva tinerĭ studenţĭ românĭ; după ce depusese esamenulă de bacalaureată se înrolà în armata rusă.

Curagiulă şi inteliginţa sa atrase atenţiunea şefiloră lui, care ţinêndă sémă de origine, conformă legiloră militare în vigóre în acelă timpă în Rusia, îlă propuse imediată, la finea celui dintêiu ană de serviciu, pentru avansarea la gradulă de praportchik (sub-locotenentă.) Din nenorocire titlurile sale, ce i-le trimisese familia, pierdêndu-se în învălmăşala rĕsboiului şefii sĕi nu'lă putură promova, astfelă că trebuì sĕ rĕmână mai multă timpă în gradele inferióre. După şese anĭ de serviciu, părăsi armata cu gradulă de locotenentă, după ce avù fericirea a dovedi perderea acteloră citate. Vêrsta lui era atuncĭ de 23 anĭ.

Impinsă de dorinţa d'a întra pe câmpulă sciinţifică, merse la Petersburg, unde urmà la Universitate cursurile sciinţeloră naturale, în timpă de patru anĭ, pe carĭ le complectă prin ună studiu încă de doi anĭ la Parisă. Reîntorsă în ţéră la anulă 1868 se căsători cu d-na Elisa Stroesco, năs. Nedelcovicĭ, mare proprietară.

Marinimosă, cu inima plină de sentimente generóse, posedândă avere, care-i permitea a satisface tóte rugămintele ce 'i se adresau, ajutà în tótă vieţa sa pe cei lipsiţĭ şi crea câteva fundaţiunĭ cu scopurĭ filantropice.

In prima liniă putemă cita donaţiunea sa de cincĭ-decĭ mii ruble făcută guvernului română în anulă 1882, cu scopă d'a se construi din venitulă acestei sume şcolĭ sătescĭ în România.

Durere însĕ, că faptulă acesta generosă şi câtă se póte de laudabilă în locă sĕ-i aducă o satisfacţiune, i-a causată numai nemulţămire şi l'a lăsată adêncă mâhnită, fiindă că pe lângă tóte reclamaţiunile făcute, n'a putută sĕ isbutéscă, ca banii dedicaţĭ pentru ună scopă atâtă de sublimă sĕ fiă folosiţĭ în modulă cum dispusese d-lui. Chiar şi până în diua de adĭ familia sa se află în nedumerire, căcĭ nu scie cum şi unde se administréză aceste parale şi decă copiii săteniloră românĭ se bucură într'adevĕră de folósele acestei donaţiunĭ. Ar fi chiămarea presei române de dincolo ca sĕ se intereseze cum s'a administrată acéstă fundaţiune şi ce disposiţiunĭ s'au luată deja până acum.

O altă donaţiune e donaţiunea de 25,000 florinĭ, făcută în folosulă societăţii pentru sprijinirea învĕţăceiloră şi sodaliloră românĭ meseriaşĭ din Braşovă.

Printre alte donaţiunĭ mai micĭ putem menţiona: ajutóre în banĭ pentru asilulă Elena Domna, Ateneulă română, Societatea Curtea de Argeşiu etc. etc.

Ca bărbată cu ună sufletă câtă se póte de nobilă şi o inimă, care pulsa pentru suferinţele celoră lipsiţĭ şi nenorociţĭ, el nu uità asemenea pe locuitorii de pe moşiile sale; dorinţa sa de a-le construi ună spitală nu-şĭ aştepta decâtă diua pentru a se îndeplini, când o mórte crudă venì a-i bate la uşa vieţii sale humanitare şi-lă oprì de a-şĭ esecuta proiectele sale humanitare. Domnulă Stroesco vĕdêndu-şĭ sfîrşitulă vieţii apropiată, dispuse totuşĭ prin testamentă d'a se construi pe moşia sa Pocimbăut (judeţulă Bălţiloră, Basarabia) ună spitală de 25 paturĭ, testândă averea sa pentru construirea şi vecĭnica întreţinere a acestui asilă de uşurare.

Aceste suntă în puţine cuvinte faptele acestui distinsă bărbată, a cărui prematură încetare din vieţă a ruptă inimile tuturoră ce avuseră fericirea a'lă cunósce mai de-aprópe şi a umplută de lacrimĭ şi tristeţă pe acei, carĭ îlă priveau ca ună binefăcĕtoră trimisă de Provedinţă pentru uşurarea suferinţeloră şi miseriei celoră lipsiţĭ.

Scene din dieta unguréscă.

In şedinţa dela 11 Aprilie n. s'au petrecută în dieta unguréscă nisce scene care au emoţionată şi au escitată întréga cameră.

Era vorba de cele petrecute la 19 Martie în vestibululă camerei.

Deputatulu Gedeonă *Rohonczy* avea sĕ'şĭ esprime părerea sa de rĕu pentrucă a împuşcată, într'o stare de iritaţiune, în studentulă Samorzil, şi sĕ céră camerei iertare, decă prin acéstă faptă a sa a atins'o în demnitate'i. Deputatulă dise, că suspendarea imunităţii sale, propusă de comisiunea de imunitate, chiar şi elă a dorit'o. Casulă dela 19 Martie rĕmâne o pată fără esemplu, şi care póte că nu se va şterge în istoria parlamentului unguresc. De aceea rógă camera sĕ'lă erte. Dér cu acésta, pata nu s'a ştersă, căcĭ rĕmâne călcată în noroiu demnitatea şi imunitatea deputaţiloră în cameră. Cine o va ridica din noroiu, căcĭ raportulă comisiunei de imunitate nu spune nimică? Procesulă meu privată? Orĭ disposiţiunile ce au sĕ se ia mai târdiu? E datoria parlamentului sĕ îndrepte acésta, şi ca s'o pótă face, trebue aflată adevĕratulă posesoră ală patei. (Mişcare.) Pentru a afla pe adevĕratulă urditoră, trebue luată josă vĕlulă de pe desbaterea asupra legii militare votate. (Mare larmă şi strigărĭ în stânga estremă: N'are dreptă la acésta!)

Preşedintele intervine pentru vorbitoră.

Rohonczy spune, că tată-sĕu a luptată în 1848 ca şefă ală unui regimentă de husarĭ, a fostă rănită, prinsă şi condamnată la mórte. Pedepsa s'a schimbată în închisóre pe vieţă şi vorbitorulă a fostă născută în închisórea din Olmütz, unde mamă-sa îngrija de condamnatulă sĕu tată. In vêrstă de 25 anĭ a fostă alesă deputată în Törökbecse. In cameră a păşită violentă şi fără cruţare n contra guvernului, căruia i-a imputată, că la regularea Tisei s'au sĕvêrşită abusurĭ.

Pe Tisza îlă considera ca pe omulă celă mai lipsită de caracteră. Şi într'o nópte plănui sĕ-lă omóre. Fiindă-că n'a fostă lăsată de adjutantulă M. Sale la o audienţă, în credinţa că elă, vorbitorulă, e smintită şi decĭ nu l'a anunţată, *Rohonczy* apărù dimineţa la 8 óre la Coloman Tisza cu hotărîrea firmă, ca *sĕ împusce pe Tisza* şi apoi sĕ se împusce şi pe sine. (Nespusă mişcare în camera întrégă.) Intrândă, aflà numai pe Tisza şi'i puse pistolulă în capă: (Mare mişcare generală.)

Szendrey (strigă.) Dér pistolulă nu s'a slobodită şi n'a nimerită. (Ilaritate în stânga estremă.)

Rohonczy: Intrebai pe Tisza, decă vrea sĕ ordone cercetare în afacerea regulării Tisei. Tisza mĕ privì liniştită şi'mĭ dise sĕ-lă împuşcă, decă credă că e fără caracteră. Acéstă atitudine a ministrului făcù sĕ-mĭ cadă pistolulă din mână (Mişcare.) Şi nu m'am înşelată în Koloman Tisza, căcĭ e omă de caracteră.

„După astfelă de păţănii şi esperinţe personale vĕ mai miraţĭ, decă advocatulă celă mai de spirită şi mai vestită din ţéră, apĕrătorulă de odinióră ală procesului dela Eszlar, pentru ca sĕ pótă face a'i străluci darurile sale spirituale, a ajunsă deja aşa de departe, încâtă a cutezată sĕ ia apĕrarea lui Traiană Doda agitatorulă în contra naţiunei unguresci, pentru banĭ şi în contra convingerei sale, (Mare larmă şi strigăte în stânga estremă: Era o datorinţă a lui!) care în egoismulă sĕu a ajunsă deja aşa de departe încâtă elă... (Enormă larmă şi mare mişcare. Strigăte: La ordine! La ordine!

K. Eötvos (către preşedintele): La ce şedĭ acolo? Unde e preşedintele? (Mare larmă).

Preşedintele: La observarea d-lui deputată: „pentru banĭ, în contra conscinţei sale“, trebue sĕ declară, că nimenea nu póte sĕ dică şi nicĭ sĕ sciă. (Larmă).

K. Eötvös: Dér a disă elă! Este o calumniă! O respingă! (Mare larmă. Strigăte: La ordine!)

Rohonczy: Ceră scuse, am înţelesă că elă ca advocată póte lua apĕrarea şi decă nu a de acordă cu convingerea sa. (Mare larmă. Strigăte: Asta-i casă de nebunĭ!)

K. *Eötvos*: Asta-i o continuare a nebuniei. La ce e preşedintele acolo? (Mare larmă şi mişcare. Strigăte'n drépta: La ordine!)

Preşedintele: Comisiunea de imunitate l'a provocată pe d-lă deputată sĕ-şĭ desfăşure punctulă sĕu de vedere. (Larmă).

K. *Eötvös*: Dér asta nu-i o desfăşurare a punctului sĕu de vedere. (Mare larmă. Strigărĭ furtunóse'n stânga: Eljen Eötvös!)

Preşedintele: Cum vĕdă, d-lă deputată a ajunsă tocmai acum acolo, ca sĕ-şĭ motiveze starea sa sefletéscă. (Mare larmă. (Strigăte: Ce ne pasă nouĕ de asta!)

Rohonczy: Noi amă ascultată mojiciile domniloră (din oposiţiă), acum se cade sĕ fimă şi noi ascultaţĭ. (Larmă colosală. Mişcare. Strigărĭ: Josă! La ordine! Sĕ céră iertare!) Am voită sĕ istorisescă starea mea sufletéscă de atuncĭ. Decă se potă întêmpla astfelă de lucrurĭ, atuncĭ sĕ nu se mire domnii, decă din mine svêcnesce pasiunea înfrê-

nată timpŭ de șese sĕptĕmânĭ, decă celorŭ din cealaltă parte (opozițiă) le împroșaŭ în față cuvêntulŭ „mișei“. (Mare larmă'n stânga estremă.)

Vorbitorulŭ trecù apoi la afacere cu studentulŭ, care l'a lovitŭ peste față șĭ l'a numitŭ nerușinatŭ. Dice că a împușcătŭ cu acelașŭ pistolŭ și póte cu acelașŭ glonțŭ, care fusese odată destinatŭ pentru Coloman Tisza (Mare și îndelungă mișcare) și încă în momente când onórea lui Tisza era atacată în modulŭ celŭ mai înjositorŭ, și cu acéstă faptă pregătesce o umbră tristă asupra vieții parlamentarismului unguresců. [Mare larmă.]

Vorbitorulŭ numì pe deputații din opozițiă „rĕu crescuțĭ.“ [Mare mișcare și larmă'n stânga estremă*] Ce sĕ'nsemneze érășĭ acesta? La ordine! Ai și acum unŭ revolverŭ?] Se laudă, că e unŭ deputatŭ alesŭ în contra lui Mileticĭ, pe când Mocsary e urmașulŭ lui Traianŭ Doda, contrarulŭ constituțiunei. [Mișcare în stânga estremă și eljen-urĭ la adresa lui Mocsary].

K. *Eötvos*: Dér unde e președintele? [Mare larmă].

Rohonczy dice, că n'a vrutŭ sĕ se ia în lege limba ungurescă în armată din causa *naționalităților*, pe când Mocsary cu tóte naționalitățile vrea. Elŭ voia sĕ ridice turnulŭ babilonicŭ în armată. Decă cele 16 milióne de locuitorĭ ar fi de naționalitate ungurescă, atuncĭ ar fi fostŭ unŭ trădătorŭ de patriă celŭ care ar fi cutezatŭ sĕ aducă în parlamentŭ acești paragrafĭ. Dér Tisza și partida lui au minte și patriotismu. [Larmă]. Condamnă Rohonczy demonstrațiunile de stradă ca desonoratóre pentru nația ungurescă. Pe Polonyi, care a disŭ că nu votéză pentru trădare, vorbitorulŭ îlŭ face smintitŭ, decă nu-șĭ cere iertare în fața nației orĭ e trădătorŭ. [Larmă cumplită în stânga estremă.]

In fine vorbitorulŭ dice că, afară de Mocsary, toțĭ deputații represintă cercurĭ curatŭ (???) unguresci, dér nu toțĭ cunoscŭ din destulŭ districtele dela graniță. (Contradicerĭ în stânga estremă). „D-vóstrĕ nu cunósceți din destulŭ raporturile naționalitățilorŭ patriei nóstre și nicĭ-odată n'ațĭ precumpănitŭ rĕsturnările de pe continentŭ strategice, geografice și politice. Principiile de independență—abstrăgênd de sigura periclitare a monarchiei unitare de adĭ—nu li-se potŭ impune naționalitățilorŭ de altă limbă ce trăescŭ în patriă, fără a ne căì mai în urmă. (Larmă în stânga estremă). Rasa ungurescă trebue mai ânteiu sĕ cucerescă pe celelalte naționalitățĭ, decă nu și pentru limba nóstră, dér celŭ puținŭ pentru inimile nóstre, pentru ca și Sêrbulŭ și Românulŭ sĕ se mărturisescă cu mândriă ca cetățen ungarŭ. Pentru acésta lucrămŭ alăturea cu Koloman Tisza. Sperŭ că într'unŭ viitorŭ mai depărtatŭ, când inimile tuturorŭ cetățenilorŭ patriei vorŭ fi contopite una cu alta, întréga națiune se va libera. Până atuncĭ însĕ sĕ avemŭ răbdare“.

Mai vorbiră și alțĭ deputațĭ, între carĭ M o c s a r y îi dise lui Rohonczy, că încă nu e nicĭ adĭ în tóte mințile.

Raportulŭ comisiunei imunităţii a fostŭ primitŭ.

Corespondența „Gaz. Trans.“

Selagiv, 30 Mărțișorŭ 1889.

Adunarea filială a învĕțătorilorŭ rom. gr. cath. din tractulŭ protopopescŭ alŭ Șamșodului (com. Sĕlagiu) s'a ținutŭ în éstŭ anŭ în comuna Curiteu la 25 Martie st. n. La acéstă adunare afară de învĕțătorii tractualĭ în frunte cu conducătorulŭ lorŭ președinte d-lŭ protopopŭ tractualŭ Ioanŭ Galŭ, — au mai participatŭ d-lŭ Tiberiu Gaelŭ, preotŭ gr. cath. în Dersida mică, și Petru Ostate preotŭ în locŭ.

După sânta liturgiă coadunându-se corpulŭ învĕțătorescŭ la loculŭ adunărei în școla gr. cath. locală, d-lŭ președinte Ioanŭ Galŭ, prin o vorbire fórte acomodată, dechiară ședința de deschisă. După acésta vredniculŭ preotŭ alŭ Dersidei micĭ d-lŭ Tiberiu Gaelŭ sculându-se și cerêndu-șĭ voia d-lui președinte: face cunoscutŭ adunărei, că premiulŭ ce d-sa l'a destinatŭ încă la adunarea filială ținută în comuna Bobota (Dersida mare în an. 1887, pentru acelŭ învĕțătorŭ, care va lucra mai bine disertațiunea: *„Cu ce modalitățĭ morali va puté face învĕțătorulŭ ca copii sĕ cercetcze școla regulatŭ“*, în urma decisiunei comitetului centralŭ alŭ Reuniunei învĕțătorilorŭ Românĭ Selăgienĭ, care a fostŭ rugatŭ a esamina și critisa disertațiunile amintite, — după ce a esaminatŭ și critisatŭ elaboratele concurențilorŭ, premiulŭ i-s'a conferitŭ zelosului învĕțătorŭ din Supurulŭ de susŭ d-lui Michailŭ Bobișiu. Fiindŭ și amintitulŭ d-nŭ învĕțătorŭ de față, d-lŭ premiatorŭ, prin o vorbire însuflețitóre și fórte instructivă și interesantă, depune premiulŭ pe masa adunărei amintindŭ între altele, că d-sa primiulŭ îlŭ dă în douĕ soiurĭ de banĭ, anume o parte în argintŭ, care e semnulŭ statornicie și alŭ perseveranței, altă parte în bancnote (hârtiă), care e semnulŭ culturei și alŭ civilisațiunei, etc. rogându-se de d-lŭ președinte ca sĕ'lŭ predea învĕțătorului premiatŭ, d-lui Michailŭ Bobișiu. Acésta la momentŭ s'a și întêmplatŭ, între urările adunărei de „sĕ trăiescă“! atâtŭ d-lŭ premiatorŭ Tiberiu Gael, câtŭ și vredniculŭ de premiu colegulŭ lorŭ d-lŭ Michailŭ Bobișiu.

După acésta s'a trecutŭ la ordinea dilei și d-lŭ președinte provocă pe d-lŭ învĕțătorŭ localŭ Constantinŭ Albu, sĕ propună elevilorŭ, carĭ au fostŭ de față într'unŭ numĕrŭ considerabilŭ, din temele date și anume: Din istoria naturală despre „Brôscă“, ér din socotélă despre „Metru“. Acesta și-a și satisfăcutŭ datorinții propunêndŭ — ca omŭ tînĕrŭ și începĕtorŭ — destulŭ de bine. După finirea propunerilorŭ, elevii s'au trimisŭ acasă, ér d-nii învĕțătorĭ au făcutŭ critica; apoi s'a trecutŭ la alte agende păn'ce s'a ajunsŭ la propunerile diverse.

Intre altele d-lŭ Petru Ostate, preot în locŭ, se dechiară și propuse a-se primi din partea sa unŭ premiu de 3 fl. v. a. pentru acelŭ învĕțătorŭ din acestŭ tractŭ, care va prelucra mai bine disertațiunea *„Folosulŭ poesiei poporale la noi la Românĭ.“* Acéstă propunere s'a primitŭ din partea adunărei cu mulțămită și vii urărĭ de „sĕ trăiescă!“ Imediatŭ după acésta vedemŭ érășĭ pe d-lŭ Tiberiu Gaiel. preotŭ alŭ Dersidei micĭ, propunêndŭ a se primi din partea d-sale unŭ alŭ doilea premiu de 2 sĕu 5 fl. v. a. și spesele retipăririrei elaboratorului. După cum adecă va fi relativŭ mai bun, sĕu absolutŭ bună disertațiunea *„Ce este causa, că unii învĕțătorĭ o ducŭ rĕu și în ne'nțelegere cu preoții, orĭ cu poporulŭ, séu chiar cu ambii, și prin ce modalitățĭ s'ar puté acestŭ rĕu delătura si înlocui cu stimă și iubire reciprocă.“* Amintì totodată că la acestŭ premiu nu potŭ concurge decâtŭ numai învĕțătorii din acestŭ tract. Mai departe ambii din premiatorĭ au decisŭ ca elaboratele ce se vorŭ lucra sĕ se trămită spre censurare și apretiare comitetului centralŭ alŭ Reuniunei învĕșăt. rom. selăgenĭ, căruia îi concede și dreptulŭ de a dejudeca premiulŭ unuia sĕu altuia dintre concurențĭ, după meritŭ. Terminulŭ pentru trimiterea disertațiunilorŭ l'au fixatŭ pe 1 Iunie 1889. Acéstă propunere încă s'a primitŭ din partea adunărei cu mulțumită și vii urărĭ de „sĕ trăiescă“. Invĕțătorii tractualĭ vĕdêndŭ zelulŭ și viulŭ interesŭ ce-lŭ arată susŭ menționații d-nĭ preoțĭ față de causa învĕțămêntului cu unanimitate le-au votatŭ recunoscință și mulțămită protocolară inducêndu-i totodată ca membri onorarĭ ai acestei reuniunĭ filiale. Mĭ-a săltatŭ inima de bucuriă vĕdêndŭ aceste fapte din partea amintițilorŭ d-nĭ preoțĭ, carĭ fapte n'au lipsă de comentariu, căcĭ înțeles vorbescŭ, și le póte servi spre laudă, ér corpului învĕțătoresc din tractulŭ Șamșodului spre onóre.

A sositŭ timpulŭ supremŭ ca odată și noi Românii sĕ ne tredimŭ din letargia nepăsărei față de școle și învĕțătorĭ, și punêndŭ umĕrŭ la umĕrŭ, sĕ conlucrămŭ la desvoltarea și edificarea culturei poporului nostru. Nu numai din gură, ci cu fapte. Pecum cu fapte vedemŭ că lucră pre on. d-nĭ preoțĭ Tiberiu Gaielŭ și Petru Ostate, carĭ prin faptele lorŭ de premiare producŭ unŭ curentŭ de emulațiune între învĕțătorii din acestŭ tractŭ, dândŭ prin acesta impulsŭ la perfecționare fiesce căruia învĕțătorŭ prin propriașĭ diligință, și împlinirea sfintei și grelei lorŭ misiunĭ întru deșteptarea multŭ cercatului nostru poporŭ. Dee cerulŭ ca frații învĕțătorĭ de prin tóte părțile sĕ afle mulțĭ preoțĭ așa zeloșĭ și interesațĭ de causa învĕțămêntului ca și aceștĭ doi vrednicĭ preoțĭ, ér d-lorŭ mulțĭ imitatorĭ, — căcĭ viéța unui poporŭ se zugrăvesce în principiile sale de educațiune, ér normele de educațiune suntŭ oglinda vieții lui.

Unŭ Oaspe.

Chevreul Nestorulŭ învĕțațilorŭ.

In sĕptĕmâna trecută a muritŭ în Parisŭ celŭ mai bĕtrânŭ dintre învĕțațĭ, renumitulŭ chimicŭ francesŭ *Chevreul* în etate de 103 anĭ. La 31 Augustŭ 1886 Chevreul și-a serbatŭ jubileulŭ de 100 de anĭ, etate pe care fórte rarĭ învĕțațĭ suntŭ fericițĭ s'o ajungă. Se dice despre Chevreul, că în tótă viéța sa n'a bĕutŭ vinŭ sĕu alte bĕuturĭ spirtuóse. Numai la jubileulŭ sĕu de 100 de anĭ a făcutŭ esceptiune și a gustatŭ dintr'unŭ paharŭ de șampane. Atâtŭ la jubileulŭ sĕu, câtŭ și la mórtea sa tótă lumea cultă a datŭ espresiune simpatielorŭ sale pentru acestŭ însĕmnatŭ chimistŭ, alŭ căruia nume a fostŭ pronunțatŭ cu respectŭ de mai multe generațiunĭ.

Chevreul s'a năcutŭ la 31 Augustŭ 1786; a fostŭ decĭ martorŭ la tóte evenimentele acestui secolŭ, alŭ cărui sfêrșitŭ se serbéză acum. Ultimele sale visite, ultimele sale gândurĭ au fostŭ îndreptate spre minunatele lucrărĭ ale Exposițiunei universale. Vedea într'ênsele triumfulŭ și óre-cum apotheosa tuturorŭ artelorŭ păcei, cărora închinase întréga sa viéță, ale cărorŭ progrese le urmase pasŭ cu pasŭ.

In 1824, când fŭ numitŭ la manufactura Gobelinilorŭ, a găsitŭ calea care l'a condusŭ la însemnatele descoperirĭ, care vorŭ face amintirea sa neperitóre.

Acéstă cale o urma fără a se abate, adăogêndŭ, metodicŭ, descoperire la descoperire și lungimea extraordinară a vieții sale îi permise sĕ le urmeze fórte departe decă se póte dice că se merge departe într'o cale înfinită.

Chevreul a fostŭ 59 de anĭ profesorŭ de chimie aplicatŭ la Museulŭ de istoriă naturală, și 63 de anĭ membru alŭ Academiei de sciințe.

Chevreul ca învĕțatŭ aparținea școlei analitice. Chimia organică îi datoresce tótă theoria corpurilorŭ grase, theorie așa de bogată, încâtŭ se póte dice, că Chevreul este părintele întregei industrii contimporane. Elŭ a datŭ theoria adevĕrată a saponificațiunei, demonstrândŭ, că unŭ corpŭ grasŭ tratatŭ printr'unŭ accidŭ sĕu printr'o bază se descompune în accidŭ grasŭ și în glicerină.

Prima aplicațiune industrială a acestui principiu este invențiunea luminărei de stearină, a cărui autorŭ este Chevreul, care a îmbogățitŭ pe tótă lumea, afară de Chevreul însușĭ, care n'a câștigatŭ din acésta decâtŭ unŭ premiu de 12.000 de francĭ datŭ de Academiă.

Lucrările sale asupra corpurilorŭ grase îlŭ conduseră la studiulŭ productelorŭ destilațiunei cărbunelui și lui se datoresce unŭ mare numĕrŭ din acele vopselĭ chimice cu colorĭ strălucitóre; a mai făcutŭ și clasificarea colorilorŭ și nuanțelorŭ lorŭ și a descoperitŭ teoria colorilorŭ complimentare.

Dér ceea ce este mai curiosŭ e, că Chevreul, omulŭ celŭ mai pacĭnicŭ, a favorisatŭ, fără voia sa, fabricarea celorŭ mai grósnice materii de distrucțiune, dinamita și nitro-glicerină.

Din camerile române.

Camera. Ședința dela 6 Martie.

D-lŭ *Ioanŭ Nădejde* interpeléză pe d. ministru de interne, decă scie că lucrătorii dela imprimeria statului lucréză câte 11 ore pe di, contra regulamentului respectivŭ.

D-lŭ *M. Kogălniceanu* îșĭ desvoltă interpelarea pentru representarea legii de organisare a magistraturei, pentru a'i asigura independența prin inamovibilitate, ér nu prin permutărĭ capriciόse.

D-lŭ *Vernescu* rĕspunde, că lucrarea este dificilă și n'a avutŭ destulŭ timpŭ ca s'o facă fiindŭ ocupatŭ cu Camera.

D-lŭ *Kogălniceanu* propune o moțiune pentru a atrage atenția ministrului de justițiă asupra aducerei acelei legĭ.

Ședința dela 7 Martie.

D-lŭ *Stanianŭ* depune petițiunea mai multorŭ cetățenĭ proprietarĭ din Dâmbovița, carĭ protestéză contra dărei în judecată a ministerelorŭ d-lui Ioanŭ Brătianu.

D-lŭ *Ernestŭ Sturdza* depune unŭ proiectŭ de lege pentru facerea unei linii ferate dela Tergulŭ-Ocna la Moinescĭ.

D-lŭ *M. Kogălniceanu* interpeléză pe d-lŭ ministru alŭ lucrărilorŭ publice, decă are de gândŭ în anulŭ acesta sĕ începă construirea podului peste Dunăre la Cernavoda.

Senatulŭ. Ședința dela 6 Martie.

D-lŭ *Racotta* dă citire proiectului de lege privitorŭ la recunóscerea calității de cetățenŭ românŭ a d-lui Dragulinŭ.

Se dă citire raportului și proiectului de lege pentru organisarea corpului telegrafo-postalŭ. Paragrafele din acestŭ proiectŭ se votéză aprópe fără discuțiune până la art. 21 privitorŭ la femeile primite deja în serviciulŭ acestei instituțiunĭ.

D-lŭ *G. Mârzescu* întrebă, decă femeile suntŭ admise și de adĭ înainte.

D-lŭ *Al. Lahovary* dice, că legea nu dice, decă suntŭ admise sĕu respinse femeile de articolulŭ privitorŭ la fixarea sexului funcționarilorŭ telegrafo-postalĭ.

D-lŭ *Mârzescu* dice, că este pentru egalitatea femeilorŭ cu bărbații în acéstă privință.

D-lŭ *Al. Lahovary* dice, că nu admite egalitatea femeilorŭ și că acéstă egalitate e bună numai în romanțele lui Alex. Dumas.

D-lŭ *G. Mârzescu* dice, că este pentru egalitatea de dreptŭ a femeilorŭ cu bărbații, că părerea d-sale este, cum că femeia numai prin forța musculară e mai slabă decâtŭ bărbatulŭ, dér nicĭ decum prin inteligință, tăriă de caracterŭ și energiă. Așa fiindŭ, pentru ce dér i-se punŭ pedecĭ spre înaintare? Nu dicŭ, ca cu totul sĕ nu i-se puie pedecĭ, mi-se va obiecta póte, că posturile superióre cerŭ mare discrețiune dela acela, care posedă cheia telegrafică. Dér acesta nu este unŭ cuvêntŭ, ca sĕ nu căutămŭ resolvarea cestiunei femeilorŭ, care este o cestiune mare și la ordinea dilei adĭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ
din 12 Aprilie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.46	Vênd.	9.49
Argintŭ românescŭ -	„	9.40	„	9.42
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.50	„	9.53
Lire turcescĭ - - -	„	10.80	„	10.86
Imperialĭ - - - -	„	9.80	„	9.86
Galbinĭ	„	5.60	„	5.63
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	127.—	„	128.—
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena
din 13 Aprilie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	102.80
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	85.85
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	144.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	114.50
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	143.60
Acțiunile băncei austro-ungare - -	905.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	304.75
Acțiunile băncei de creditŭ austr. -	298.25
Galbenĭ împĕrătescĭ- - - - - - - -	5.66
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.51½
Mărcĭ 100 împ. germane - - - - -	58.75
Londra 10 Livres sterlinge - - - - -	120.15

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazeteĭ“, precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovu la Pesta

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute dimineţa.

2. Dela Braşovu la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr, 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovu:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurecĭ la Braşovu:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Braşovŭ la *Reşnovŭ-Zernescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amédĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Secuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute noptea.
d) „ „ la *Fàgăraşu*: 4 óre dimineţa.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre dimineţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Reşnovŭ-Zernescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amédĭ
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Secuime* la Braşovu: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre dimineça.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1888.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenu acceleratŭ	Trenu omnibus	Trenu mixt
Viena	11.10	8.—		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18
Szolnok	11.06	4.05	7.38	9.38
P. Ladány	2.02	5.47	5.39	12.02
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rev		8.10	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.04	1.57	4.49
Huiedin		9.34	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriş			4.15	6.12
Ghirbeu			4.36	6.24
Nădeşel			4.58	6.38
Cluşiu		10.34	5.26	6.56
	11.15			7.15
Apahida	11.34			7.41
Ghiriş	12.45			9.18
Cucerdea	1.30			10.—
Uióra	1.37			10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.45			10.19
Aiud	2.07			10.48
Teiuşŭ	2.26			11.55
Crăciunelŭ	3.11			12.34
Blaşiu	3.24			12.52
Micăsasa	3.54			1.34
Copşa mică	4.09			2.19
Mediaşŭ	4.21			2.46
Elisabetopole	5.11			3.31
Sighişora	5.45			3.59
Haşfaleu	6.12			4.32
Homorodŭ	7.32			6.53
Agostonfalva	8.17			7.21
Apatia	8.37			8.23
Feldióra	9.06			9.02
Braşovŭ	9.45			9.52
	1.55			
Timişŭ	2.53			—.—
Predealŭ	3.28			
Bucurescĭ	9.35			

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenu acceleratu	Trenu mixt	Trenu omnibus
Bucurescĭ			7.30	
Predealŭ			1.14	
Timişŭ			1.45	
Braşovŭ	—.—		2.32	
	4.10		7.10	
Feldióra	4.56		7.31	
Apaţa	5.37		8.14	
Ágostonfalva	6.07		8.36	
Homorodŭ	6.55		9.12	
Haşfaleu	8.36		10.24	
Sighişóra	9.13		10.46	
Elisabetopole	9.56		11.19	
Mediaşŭ	10.37		11.47	
Copşa mică	10.59		12.02	
	11.16		12.09	
Micăsasa	11.37		12.25	
Blaşiu	12.16		12.53	
Crăciunelŭ	12.33		1.05	
Teiuşŭ	1.51		1.47	
Aiudŭ	2.18		2.08	
Vinţulu de susŭ	2.48		2.30	
Uióra	2.56		2.37	
Cucerdea	3.14		2.53	
Ghirişu	4.01		3.26	
Apahida	5.28		4.40	
Cluşiu	5.56		5.—	
	6.37	5.32		8.—
Nădăşelu	6.58			8.36
Gîhrbău	7.14			9.02
Aghireşŭ	7.29	6.11		9.32
Stana	7.56			10.11
B. Huiedin	8.18	6.43		10.51
Ciucia	8.58	7.12		12.16
Bucia	9.15			12.50
Bratca	9.34			1.19
Rev	9.53	7.51		2.—
Mezö-Telegd	10.25	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.15	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.29	11.51	3.29	8.15
Budapesta	6.33	1.55	7.45	10.—
Viena	2.50	7.15	6.05	

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenu omnibus	Trenu de pers.	Trenu de pers.
Viena		11.10	2.—
Budapesta		8.20	9.05
Szolnok		11.20	12.41
Aradu		4.10	5.45
	2.17	4.30	6.—
Glogovaţŭ	2.37	4.43	6.13
Gyorok	3.19	5.07	6.38
Paulişu	3.43	5.19	6.51
Radna-Lipova	4.05	5.41	7.10
Conop		6.09	7.37
Berzava		6.28	7.55
Soborşinŭ		7.25	8.42
Zamŭ		8.01	9.12
Gurasad.		8.34	9.41
Ilia		8.55	9.58
Branicica		9.19	10.17
Deva	1.47	9.51	10.42
Simeria (Piski)	2.08	10.35	11.07
Orăştia		11.09	11.37
Şibotŭ		11.39	12.—
Vinţulŭ de josŭ		12.12	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.29	12.46
Teiuşŭ	9.54	1.16	1.26

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenu mixt	Trenu de pers.	Trenŭ mixt
Teiuşu	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	12.09	3.44	2.32
Vinţulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Şibotŭ	1.01	4.43	
Orăştia	1.32	5.13	11.—
Simeria (Piski)	2.32	6.15	11.21
Deva	2.52	6.35	
Branicĭca	3.23	7.02	
Ilia	3.55	7.28	
Gurasada	4.08	7.40	
Zamŭ	4.44	8.11	
Soborşinŭ	5.30	8.46	
Bĕrzava	6.27	9.33	
Conopŭ	6.47	9.53	
Radna-Lipova	7.28	10.27	5.50
Paulişu	7.43	10.42	6.13
Gyorok	7.59	10.58	6.38
Glogovaţ	8.28	11.35	7.19
Aradŭ	8.42	11.39	7.38
	9.17	12.31	6.20
Szolnok	2.32	5.12	
Budapesta	6.—	8.20	
Viena	3.—	6.05	

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

Simeria	6.47	2.42
Streiu	7.40	3.25
Haţegŭ	8.51	4.16
Pui	10.02	5.11
Crivadia	11.02	5.58
Baniţa	11.50	6.40
Petroşenĭ	12.30	7.12

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	9.36	4.26
Baniţa	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Haţegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.05	5.48
Aradulŭ nou	6.33	6.19
Nemeth-Ságh	6.58	6.44
Vinga	7.29	7.16
Orczifalva	7.55	7.47
Merczifalva	8.14	8.08
Timişóra	9.12	9.02

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.25	5.—
Merczifalva	7.19	6.02
Orczifalva	7.46	6.32
Vinga	8.15	7.02
Németh-Ságh	8.36	7.23
Aradulŭ nou	9.11	8.01
Aradu	9.27	8.17

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	9.26	4.19
Turda	9.47	4.40

Turda—Ghirişŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirişŭ	8.50	3.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişora	6.05
Odorheiu	9.45

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	5.38
Sighişóră	9.16

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa-mică		2.29	4.35
Şeica mare		3.02	5.05
Lómneşŭ		3.46	5.46
Ocna		4.18	6.17
Sibiiu		4.42	6.40

Sibiiu-Copşa-mică

Sibiiu		8.50	10.—
Ocna		9.17	10.24
Lómneşŭ		9.45	10.50
Şeica mare		10.20	11.20
Copşa-mică		10.49	11.45

Cucerdea-Oşorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheţa	3.35	10.50	3.58
Ludoşŭ	3.56	11.11	4.20
M.-Bogata	4.06	11.20	4.30
Iernutŭ	4.43	11.57	5.11
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.28
Miraşteu	5.21	12.36	5.53
Oşorhelu	5.40	12.55	6.13
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.56	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.35	8.—
Oşorheiu		10.20	9.49
	6.56	12.15	10.20
Miraşteu	7.16	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.40	12.58	11.02
Iernutŭ	8.03	1.19	11.23
M. Bogata	8.37	1.49	11.53
Ludoşŭ	8.51	2.02	12.06
Cheţa	9.08	2.18	12.22
Cucerdea	9.40	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedora	9.36
Cerna	9.50
Simeria	10.15

Mureşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Mureşŭ-Ludoşu	4.40
Ţagŭ-Budatelecŭ	8.02
Bistriţa	— —

Bistriţa-Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	— —
Ţagŭ-Budatelecŭ	9.41
Mureşŭ-Ludoşŭ	1.11

Notă: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.